

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มายังประเทศไทย

A Study of International Tourism Demand from East Asia Region to Thailand

โดย

นายวรเวทย์ แสงศรี

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ. 2548

ISBN 974-9830-73-3

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์

สาขา

เศรษฐศาสตร์

ภาควิชา

เรื่อง การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ประเทศไทย

A Study of International Tourism Demand from East Asia Region to Thailand

นามผู้วิจัย นายวรเวทย์ แสงศรี

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(อาจารย์จรัสศักดิ์ พงษ์พิชญพิจิตร, Ph.D.)

กรรมการ

(อาจารย์เสาวลักษณ์ ปโกฎีประภา, Ph.D.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน, M.B.A.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์จักรพรรณ กุลดิลก, ศ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อางคหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 11 เดือน เมษายน พ.ศ. 2548

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีนั้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ จิรศักดิ์ พงษ์พิชญพิจิตร ประธานกรรมการที่ปรึกษาเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และข้อคิดต่าง ๆ ในการแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยมาโดยตลอด จนสำเร็จลุล่วง สมบูรณ์ รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เสาวลักษณ์ ปโกฎิประภา กรรมการวิชาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาโรจน์ โอปัทย์ชีวิน กรรมการวิชาการ และรองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เพียบพร้อม ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ ช่วยให้งานวิจัยฉบับนี้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พนักงานของบริษัท เวียงทองทราเวล จำกัด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้ให้ความรู้ ความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้เขียนเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ความดีที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กระผมขอมอบให้แก่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ผู้ให้ความรู้ต่าง ๆ แก่ข้าพเจ้า ตลอดจนพี่ ๆ ทุกคนและผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน ที่ให้ กำลังใจและให้การสนับสนุนด้วยดีตลอดมา อีกทั้งขอขอบใจเพื่อน ๆ พี่ ๆ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีไว้ในโอกาสนี้ด้วย

รเวทย์ แสงศรี

มีนาคม 2548

วรเวทย์ แสงศรี 2548: การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มายังประเทศไทย ปรินญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์จรัสศักดิ์ พงษ์พิชญพิจิตร, Ph.D. 131 หน้า
ISBN 974-9830-73-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์ หรือจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย พร้อมทั้งพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2547 โดยได้จำแนกนักท่องเที่ยวออกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว 7 ประเทศ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ใต้หวัน และฮ่องกง และใช้ข้อมูลทศวรรษปฏิทินประเภทอนุกรมเวลารายปี ในช่วงปี พ.ศ. 2526-2545 รวม 20 ปี เพื่อประมาณการสมการอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศด้วยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) ในรูปฟังก์ชันลอการิทึม (Double Logarithmic Function)

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มายังประเทศไทยคือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ หรือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน ของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว จำนวนประชากร และจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศที่ทำการศึกษาในปีที่ผ่านมา มีผลในทางบวก ส่วนราคาโดยเปรียบเทียบ มีอิทธิพลในทางลบ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในกรณีของประเทศจีน และเกาหลีใต้ นอกจากนี้มีการใช้สมการอุปสงค์ที่ประมาณการดังกล่าวในการพยากรณ์พบว่า จากแบบจำลองที่ 1 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้น ในกรณีของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ และลดลงในกรณีของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย และใต้หวัน ส่วนแบบจำลองที่ 2 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ในกรณีของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน และสิงคโปร์ และลดลงในกรณีของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ และใต้หวัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยคือ ภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันดูแลนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยให้มีความประทับใจ เพราะนักท่องเที่ยวจำนวนมากเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเยือนซ้ำ (Revisit) หรือกลับมาท่องเที่ยวในประเทศไทยอีกครั้ง และรัฐบาลควรส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศจีน ซึ่งมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงอย่างต่อเนื่อง เพราะอุปสงค์มีความยืดหยุ่นสูงต่อรายได้ ณ ราคาคงที่

วรเวทย์ แสงศรี

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

30 ก.ย. 48

Worawet Saengsri 2005: A Study of International Tourism Demand from East Asia Region to Thailand. Master of Economics, Major Field: Economics, Department of Economics. Thesis Advisor: Mr. Jeerasak Pongpisanupichit, Ph.D. 131 pages.
ISBN 974-9830-73-3

The objectives of this research were to analyze the factors determining the international tourism demand from East Asia region to Thailand and forecast the number of international tourists coming to Thailand in 2003-2004. Countries analyzed in this research were Malaysia, Japan, South Korea, Singapore, Taiwan, Hong Kong and the People's Republic of China. In this research, time series data over the period 1983-2002 were used in a multiple regression analysis with double logarithmic functional form.

The results of this study revealed that the factors determined international tourism demand from East Asia region to Thailand were GDP at constant price or GDP per capita of the tourists' country of origin, population and number of tourists from the target country in previous year had positive influences, which were in accordance with the hypotheses. Conversely, relative price showed negative effects and consistent with the hypothesis too. However, dummy variable represented tourism promotion year in Thailand was inversely correlated with tourism demand from South Korea and the People's Republic of China, which was not in accordance with the hypothesis. Finally, the forecast result in model 1 showed that the number of international tourists from East Asia region coming to Thailand would be increased in the case of Japan, South Korea, Singapore and the People's Republic of China and decreased in the case of Malaysia and Taiwan. For model 2, the international tourists would be increased in the case of Malaysia, Japan, Singapore and the People's Republic of China and decreased in the case of South Korea and Taiwan.

The recommendation from this research was that the government and private sectors should take care and impress the international tourists from East Asia region because most of them would likely revisit Thailand. In addition, government should make tourism promotion in the People's Republic of China, which had continuous high economic growth rate, because the demand was relatively elastic with respect to income at constant price.

Worawet Saengsri
Student's signature

J. Pongpisanupichit 30 03 05
Thesis Advisor's signature

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
ขอบเขตการวิจัย	12
วิธีการวิจัย	14
นิยามศัพท์	16
บทที่ 2 โครงร่างทางทฤษฎี	17
การตรวจเอกสาร	17
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	24
แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย	30
สมมติฐานในการวิจัย	32
บทที่ 3 สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	34
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก	34
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย	38
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น	42
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีน	44
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้	50
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์	53
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวัน	55
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกง	60
บทที่ 4 ผลการวิจัย	64
อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก	
มายังประเทศไทย	64

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาค เอเชียตะวันออก	85
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	95
สรุปผลการวิจัย	95
ข้อเสนอแนะ	96
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	98
ภาคผนวก	101
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	131

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประเทศที่ได้รับความนิยมจากการท่องเที่ยว 20 อันดับแรกของโลก ในปี พ.ศ. 2545	2
2	ประเทศที่มีรายได้จากการท่องเที่ยว 20 อันดับแรกของโลก ในปี พ.ศ. 2545	3
3	จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาประเทศไทย ปี พ.ศ. 2503-2545	4
4	อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2531-2545	7
5	เปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศกับรายได้ จากสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2531-2545	8
6	เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคต่าง ๆ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2542-2545	9
7	จำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2531-2545	10
8	จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทาง มาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2545	13
9	สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545	37
10	สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545	45
12	สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีน ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545	49
13	สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545	52
14	สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545	56
15	สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวัน ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545	59
16	สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกง ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545	62
17	รูปแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาค เอเชียตะวันออก	84
18	ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547	86
19	ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีน ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547	89
21	ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547	90
22	ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547	92
23	ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวัน ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547	93
ตารางผนวกที่		หน้า
1	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	103
2	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	104
3	ค่า Q-statistic ของประเทศมาเลเซีย	105
4	ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของประเทศมาเลเซีย	105
5	ค่า White Heteroscedasticity Test ของประเทศมาเลเซีย	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า	
6	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	106
7	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	107
8	ค่า Q-statistic ของประเทศญี่ปุ่น	108
9	ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของประเทศญี่ปุ่น	108
10	ค่า White Heteroscedasticity Test ของประเทศญี่ปุ่น	108
11	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายใน ประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	109
12	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายใน ประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	111
13	ค่า Q-statistic ของประเทศจีน	112
14	ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของประเทศจีน	112
15	ค่า White Heteroscedasticity Test ของประเทศจีน	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
16	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	113
17	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	114
18	ค่า Q-statistic ของประเทศเกาหลีใต้	115
19	ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของประเทศเกาหลีใต้	115
20	ค่า White Heteroscedasticity Test ของประเทศเกาหลีใต้	115
21	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	116
22	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	117
23	ค่า Q-statistic ของประเทศสิงคโปร์	118
24	ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของประเทศสิงคโปร์	118

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
25	ค่า White Heteroscedasticity Test ของประเทศสิงคโปร์	118
26	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากไต้หวัน ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายใน ประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	119
27	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากไต้หวัน ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายใน ประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	120
28	ค่า Q-statistic ของไต้หวัน	121
29	ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของไต้หวัน	121
30	ค่า White Heteroscedasticity Test ของไต้หวัน	121
31	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	122
32	สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise	123
33	ค่า Q-statistic ของฮ่องกง ก่อนแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า	
34	ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของฮ่องกง ก่อนแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation	125
35	ค่า White Heteroscedasticity Test ของฮ่องกง ก่อนแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation	125
36	สมการถดถอยที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ของฮ่องกง หลังแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation	126
37	ค่า Q-statistic ของฮ่องกง หลังแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation	127
38	ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของฮ่องกง หลังแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation	128
39	ค่า White Heteroscedasticity Test ของฮ่องกง หลังแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation	128
40	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี 2538 ของประเทศที่ทำการศึกษา ปี พ.ศ. 2526-2545	129
41	จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ของประเทศที่ทำการศึกษา ปี พ.ศ. 2526-2545	130

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) เป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ และอาจถือได้ว่าเป็นการส่งออกสินค้าที่มองไม่เห็นด้วยสายตา (Invisible Export) อีกด้วย เพราะนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะทำการซื้อสินค้าและบริการด้วยเงินตราต่างประเทศ ซึ่งการซื้อสินค้าต่าง ๆ จะอยู่ในรูปบริการต่าง ๆ นั้นเอง ทำให้เกิดการลงทุนและผลประโยชน์ทั้งหมดตกอยู่ภายในประเทศ ก่อให้เกิดการจ้างงานและอาชีพต่าง ๆ อีกมากมาย ส่งผลให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจในรูปแบบของธุรกิจหลาย ๆ ประเภท ทั้งในรูปแบบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางตรง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อมต่าง ๆ หรือธุรกิจสนับสนุน

ประเทศไทยเป็นประเทศที่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศนิยมมาท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 18 ของโลกในปี พ.ศ. 2545 โดยมีจำนวน 10,873,000 คน จากการจัดอันดับขององค์การท่องเที่ยวแห่งโลก (World Tourism Organization: WTO) มีสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวเท่ากับร้อยละ 1.55 จากจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศรวมของโลก (ตารางที่ 1) ในขณะที่รายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศของไทยอยู่อันดับที่ 15 ของโลก โดยมีรายได้เท่ากับ 7,902 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.67 ของรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศรวมของโลก (ตารางที่ 2)

ในปี พ.ศ. 2503 เป็นปีที่สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้มีการบันทึกอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเท่ากับ 81,340 คน มีรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเท่ากับ 196 ล้านบาท และเป็นปีที่การส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยถือกำเนิดอย่างเป็นทางการขึ้นอย่างแท้จริง ภายใต้ชื่อว่า “องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” (อ.ส.ท.) และในปี พ.ศ. 2522 ได้รับการยกฐานะเป็น “การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” (ท.ท.ท.) ซึ่งมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Tourism Authority of Thailand” (TAT) (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2538: 75-77) โดยจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2521 มีจำนวน 1,453,839 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 7,221,345 คน และ 10,799,067 คน ในปี พ.ศ. 2540 และ 2545 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 1 ประเทศที่ได้รับความนิยมจากการท่องเที่ยว 20 อันดับแรกของโลก ในปี พ.ศ. 2545

อันดับ	ประเทศ	จำนวนนักท่องเที่ยว (พันคน)	สัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวจาก จำนวนนักท่องเที่ยวรวมของโลก (ร้อยละ)
1	ฝรั่งเศส	77,012	10.96
2	สเปน	51,748	7.36
3	สหรัฐอเมริกา	41,892	5.96
4	อิตาลี	39,799	5.66
5	จีน	36,803	5.24
6	สหราชอาณาจักร	24,180	3.44
7	แคนาดา	20,057	2.85
8	เม็กซิโก	19,667	2.80
9	ออสเตรเลีย	18,611	2.65
10	เยอรมัน	17,969	2.56
11	ฮ่องกง	16,566	2.36
12	ฮังการี	15,870	2.26
13	กรีซ	14,180	2.02
14	โปแลนด์	13,980	1.99
15	มาเลเซีย	13,292	1.89
16	ตุรกี	12,782	1.82
17	โปรตุเกส	11,666	1.66
18	ไทย	10,873	1.55
19	สวีเดน	10,000	1.42
20	เนเธอร์แลนด์	9,595	1.37
21	อื่นๆ	226,097	32.18
รวมทุกประเทศในโลก		702,639	100.00

ที่มา: World Tourism Organization (2003)

ตารางที่ 2 ประเทศที่มีรายได้จากการท่องเที่ยว 20 อันดับแรกของโลก ในปี พ.ศ. 2545

อันดับ	ประเทศ	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านเหรียญสหรัฐ)	สัดส่วนของรายได้ จากรายได้รวมของโลก (ร้อยละ)
1	สหรัฐอเมริกา	66,547	14.03
2	สเปน	33,609	7.09
3	ฝรั่งเศส	32,329	6.82
4	อิตาลี	26,915	5.68
5	จีน	20,385	4.30
6	เยอรมัน	19,158	4.04
7	สหราชอาณาจักร	17,591	3.71
8	ออสเตรเลีย	11,237	2.37
9	ฮ่องกง	10,117	2.13
10	กรีซ	9,741	2.05
11	แคนาดา	9,700	2.05
12	ตุรกี	9,010	1.90
13	เม็กซิโก	8,858	1.87
14	ออสเตรเลีย	8,087	1.70
15	ไทย	7,902	1.67
16	เนเธอร์แลนด์	7,706	1.62
17	สวิตเซอร์แลนด์	7,628	1.61
18	เบลเยียม	6,892	1.45
19	มาเลเซีย	6,785	1.43
20	โปรตุเกส	5,919	1.25
21	อื่นๆ	148,074	31.23
รวมทุกประเทศในโลก		474,190	100.00

ที่มา: World Tourism Organization (2003)

ตารางที่ 3 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาประเทศไทย ปี พ.ศ. 2503-2545

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2503	81,340	-
2504	107,754	32.47
2505	130,809	21.40
2506	195,076	49.13
2507	211,924	8.64
2508	225,025	6.18
2509	282,117	25.37
2510	335,845	19.04
2511	377,262	12.33
2512	469,784	24.52
2513	628,671	33.82
2514	638,738	1.60
2515	820,758	28.50
2516	1,037,737	26.44
2517	1,107,392	6.71
2518	1,180,075	6.56
2519	1,098,442	-6.92
2520	1,220,672	11.13
2521	1,453,839	19.10
2522	1,591,455	9.47
2523	1,858,801	16.80
2524	2,015,615	8.44
2525	2,218,429	10.06
2526	2,191,003	-1.24
2527	2,346,709	7.11
2528	2,438,270	3.90

ตารางที่ 3 ต่อ

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2529	2,818,092	15.58
2530	3,482,958	23.59
2531	4,230,737	21.47
2532	4,809,508	13.68
2533	5,298,860	10.17
2534	5,086,899	-4.00
2535	5,136,443	0.97
2536	5,760,533	12.15
2537	6,166,496	7.05
2538	6,951,566	12.73
2539	7,192,145	3.46
2540	7,221,345	0.41
2541	7,764,930	7.53
2542	8,580,332	10.50
2543	9,508,623	10.82
2544	10,061,950	5.82
2545	10,799,067	7.33

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544: 112)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546ก: 4)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแหล่งสำคัญที่ก่อให้เกิดรายได้ในรูปแบบของเงินตราต่างประเทศสำหรับประเทศไทยมาโดยตลอด ซึ่งพิจารณาได้จากดุลการท่องเที่ยวโดยประเทศไทยเกินดุลการท่องเที่ยวเท่ากับ 63,650 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2531 เพิ่มขึ้นเป็น 161,629 ล้านบาท และ 216,659 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2540 และ 2545 ตามลำดับ (ตารางที่ 4) จะเห็นได้ว่าการเกินดุลการท่องเที่ยวของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างค่อนข้างต่อเนื่อง ซึ่งมีส่วนช่วยให้สถานการณ์ของดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศไทยดีขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่ประเทศไทยขาดดุลการค้าระหว่างประเทศ

เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นการส่งออกสินค้าชนิดหนึ่ง สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก แต่เป็นการส่งออกสินค้าที่มองไม่เห็นและไม่มีค่าขนส่ง เพราะผู้บริโภคสินค้าคือ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังนั้นเมื่อทำการเปรียบเทียบรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับรายได้จากการส่งออกสินค้าที่สำคัญ จะเห็นได้ว่า ในปี พ.ศ. 2531 ประเทศไทยมีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอยู่ในอันดับที่ 1 มีรายได้เท่ากับ 78,859 ล้านบาทและมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี พ.ศ. 2531-2540 มีรายได้เป็นอันดับที่ 1 ส่วนในช่วงปี พ.ศ. 2541-2544 นั้นมีรายได้อยู่ในอันดับที่ 2 โดยมีเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบอยู่ในอันดับที่ 1 แต่ในปี พ.ศ. 2545 รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็กลับมาอยู่ในอันดับที่ 1 อีกครั้ง (ตารางที่ 5)

เมื่อแบ่งนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยออกเป็นภูมิภาคต่าง ๆ ปรากฏว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากเป็นอันดับที่ 1 โดยมีจำนวน 6,531,546 คน ในปี พ.ศ. 2545 ส่วนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคยุโรป และอเมริกานั้น เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากเป็นอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ โดยมีจำนวน 2,456,878 คน และ 640,143 คน ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2545 (ตารางที่ 6)

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก มีสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากเป็นอันดับ 1 มากกว่าหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเท่ากับร้อยละ 56.77 ในปี พ.ศ. 2531 และเพิ่มเป็นร้อยละ 63.27 ในปี พ.ศ. 2540 ส่วนปี พ.ศ. 2545 นั้น มีสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวลดลงเล็กน้อยเป็นร้อยละ 60.48 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 4 คุณการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2531-2545

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	รายได้จากการท่องเที่ยว (จากนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ)	รายจ่ายด้านการท่องเที่ยว ของคนไทยในต่างประเทศ	คุณการท่องเที่ยว
2531	78,859	15,209	63,650
2532	96,386	19,293	77,093
2533	110,572	21,822	88,750
2534	100,004	32,278	67,726
2535	123,135	40,556	82,579
2536	127,802	53,315	74,487
2537	145,211	73,234	71,977
2538	190,765	83,948	106,817
2539	219,364	105,621	113,743
2540	220,754	59,125	161,629
2541	242,177	59,073	183,104
2542	253,018	69,649	183,369
2543	285,272	82,838	202,434
2544	299,047	96,797	202,250
2545	323,484	106,825	216,659

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546ข: 34)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศกับรายได้
จากสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2531-2545

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	รายได้จาก การท่องเที่ยว	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	แผงวงจรไฟฟ้า	เสื้อผ้าสำเร็จรูป
2531	78,859	12,529.10	18,855.40	44,560.80
2532	96,386	26,835.10	18,426.20	57,892.40
2533	110,572	38,694.50	21,580.50	65,804.20
2534	100,004	46,440.50	25,774.30	86,622.00
2535	123,135	57,728.10	28,622.30	86,773.90
2536	127,802	65,271.00	35,550.00	89,594.10
2537	145,211	94,590.20	45,310.80	100,679.30
2538	190,765	131,241.90	58,181.80	102,019.30
2539	219,364	167,673.90	58,538.60	79,875.40
2540	220,754	220,302.70	75,837.70	97,135.90
2541	242,177	320,525.60	93,833.10	123,133.00
2542	253,018	307,328.30	111,767.40	110,268.20
2543	285,272	348,118.10	179,302.10	124,212.40
2544	299,047	351,797.80	154,879.50	129,128.90
2545	323,484	320,571.90	148,064.20	116,612.20

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546)

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2546)

ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า (2543)

ศูนย์สถิติการพาณิชย์

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคต่างๆ ที่เดินทางมาท่องเที่ยว
ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2542-2545

(หน่วย: คน)

ภูมิภาค	2542	2543	2544	2545
เอเชียตะวันออก	5,195,972	5,752,871	6,064,117	6,531,546
ยุโรป	1,990,449	2,168,996	2,304,640	2,450,878
อเมริกา	514,595	584,967	604,041	640,143
เอเชียใต้	280,422	339,413	333,248	390,745
โอเชียเนีย	350,555	381,464	427,673	423,501
ตะวันออกกลาง	175,106	200,523	237,268	272,805
แอฟริกา	73,233	80,389	90,963	89,449

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546ก: 25)

ตารางที่ 7 จำนวนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย
ปี พ.ศ. 2531-2545

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวจาก ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (คน)	จำนวนนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศทั้งหมด (คน)	สัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยว จากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ร้อยละ)
2531	2,401,911	4,230,737	56.77
2532	2,701,915	4,809,508	56.18
2533	3,022,908	5,298,860	57.05
2534	2,963,552	5,086,899	58.26
2535	2,865,083	5,136,443	55.78
2536	3,377,520	5,760,533	58.63
2537	3,664,363	6,166,496	59.42
2538	4,358,354	6,951,566	62.70
2539	4,513,315	7,192,145	62.75
2540	4,568,837	7,221,345	63.27
2541	4,583,160	7,764,931	59.02
2542	5,195,972	8,580,332	60.56
2543	5,752,871	9,508,623	60.50
2544	6,064,117	10,061,950	60.27
2545	6,531,546	10,799,067	60.48

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546ข: 15-18)

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็น 1 ใน 5 กลุ่มอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์หลัก (Cluster) ตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยที่ประเทศไทยเป็นเมืองฮิมเมืองวัฒนธรรม หรืออาจเรียกว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และมีการเสนอความฝันของประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและการตลาดแห่งเอเชีย เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก การที่จะทำให้รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลัก 3 ประการคือ จำนวนนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคน และระยะเวลาพำนักเฉลี่ย ดังนั้นการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มายังประเทศไทย โดยเฉพาะในด้านจำนวนนักท่องเที่ยวจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ สามารถนำข้อมูลจากผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและการจัดการทางด้านอุปทานทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความสอดคล้องกับสภาพอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เกิดขึ้นจริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มายังประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์ หรือจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย
2. เพื่อทำการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถนำข้อมูลของอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์ และค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ได้จากการศึกษารุ่นนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายและแผน เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยให้ถูกต้องและเหมาะสมกับความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและ

ประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และนำรายได้ซึ่งอยู่ในรูปเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยอีกทางหนึ่ง

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษารั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทางด้านของถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวและข้อมูลอนุกรมเวลาที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ต้องการศึกษารั้งนี้ หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งจำแนกออกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว 7 ประเทศ ตามสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งเรียงตามลำดับดังนี้ มาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ใต้หวัน และฮ่องกง (ตารางที่ 8)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ จะเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำแนกออกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว เท่านั้น

3. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลารายปี โดยมีช่วงระยะเวลาในการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2526-2545 รวมทั้งสิ้น 20 ปี

4. การพยากรณ์จะครอบคลุมปี พ.ศ. 2546-2547 โดยทำการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกออกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวเป็นรายประเทศรวม 7 ประเทศ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

ตารางที่ 8 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2545

อันดับ	ประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ ของนักท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	สัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยว (ร้อยละ)
1	มาเลเซีย	1,296,109	19.84
2	ญี่ปุ่น	1,222,270	18.71
3	จีน	763,139	11.68
4	เกาหลีใต้	716,778	10.98
5	สิงคโปร์	683,296	10.46
6	ไต้หวัน	673,652	10.31
7	ฮ่องกง	526,138	8.06
8	อื่นๆ	650,164	9.96
รวมนักท่องเที่ยวจากภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด		6,531,546	100.00

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546ก: 25)

วิธีการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการอธิบายถึงสถานการณ์และลักษณะโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยิ่งขึ้น

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทอนุกรมเวลา (Time Series Data) จำแนกเป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526-2545 รวมทั้งสิ้น 20 ปี ซึ่งสามารถรวบรวมได้จากแหล่งข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 กระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ สถิติการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย

2.2 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย ทั้งทางด้านจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยวและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3 International Financial Statistics Yearbook ของสถาบัน International Monetary Fund (IMF) ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

2.4 World Tourism Organization (WTO) ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยว และ รายได้ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศรวมของโลก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำกรวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์และลักษณะโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ และข้อมูลทุติยภูมิจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการอธิบายเสริมการวิเคราะห์เชิงปริมาณได้อีกด้วย

2. วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ จึงแบ่งการวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ในการศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์หรือจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยการสร้างสมการอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จำแนกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวแยกเป็นรายประเทศ 7 ประเทศ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) ซึ่งสามารถประมาณค่าได้จากวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method: OLS) โดยแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่สร้างขึ้นจะอยู่ในรูปของล็อกการิทึม (Double Logarithmic Function) ซึ่งสามารถหาค่าความยืดหยุ่นที่ถูกกำหนดให้คงที่ตลอดช่วงเวลาที่ทำการศึกษาได้

2.2 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ในการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจำแนกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวแยกเป็นรายประเทศ 7 ประเทศ ที่คาดว่าจะเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2547 นั้น จะอาศัยแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ประมาณการได้จากข้อ 2.1 มาใช้ในการพยากรณ์

แบบจำลองที่ประมาณการได้จากข้อ 2.1 จะต้องผ่านเกณฑ์การทดสอบทางสถิติ ซึ่งพิจารณาได้จากค่า adjusted R^2 , ค่า F-statistic, ค่า t-statistic รวมทั้งค่า Q-statistic และ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบปัญหา Serial Correlation หรือ

Autocorrelation และปัญหา Multicollinearity ก่อน แล้วจึงนำค่าพยากรณ์ของตัวแปรอิสระที่ได้มาแทนในแบบจำลองที่ประมาณการได้ ทำให้ได้ค่าพยากรณ์ของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก ซึ่งจำแนกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว เป็นรายประเทศรวม 7 ประเทศ

โดยค่าพยากรณ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวนั้น เช่น มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และดัชนีราคาผู้บริโภค จะใช้ข้อมูลการพยากรณ์จาก World Economic Outlook (WEO) ของสถาบัน International Monetary Fund (IMF) ส่วนค่าพยากรณ์อัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทยเทียบกับประเทศต่าง ๆ 7 ประเทศนั้น ในปี พ.ศ. 2546 จะใช้อัตราแลกเปลี่ยนรายเดือนเฉลี่ยตลอดปี พ.ศ. 2546 ที่เกิดขึ้นจริง ส่วนอัตราแลกเปลี่ยน ในปี พ.ศ. 2547 นั้น จะใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงใน 8 เดือนแรก และข้อมูลจากการพยากรณ์ 4 เดือนหลัง จากเก็บรวบรวมข้อมูลโดย The Financial Forecast Center

นิยามศัพท์

นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักถาวรของตนไปค้างยังอีกสถานที่หนึ่งอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 90 วัน เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ แต่ต้องไม่ก่อให้เกิดค่าจ้างค่าตอบแทนจากสถานที่ที่ตนไปเยือน

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ถือสัญชาติอื่นที่มีสัญชาติเดียวกับประเทศที่ตนเดินทางไปเยือน

อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ หมายถึง อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีต่อการท่องเที่ยวของประเทศหนึ่ง ๆ โดยในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ คือ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

บทที่ 2

โครงร่างทางทฤษฎี

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและวิเคราะห์แบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิโชค (2532) ทำการศึกษาเรื่องอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยวลักษณะอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และนักท่องเที่ยวจากตลาดที่สำคัญของไทย รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ข้อมูลทฤษฎีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2530 โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณนั้น ใช้เครื่องมือสถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด มาทำการวิเคราะห์วัดขนาดและผลกระทบจากตัวแปรต่าง ๆ ในแบบจำลอง โดยมีการวัดค่าอุปสงค์การท่องเที่ยว 2 ประเด็น คือ อุปสงค์ของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และอุปสงค์ของรายจ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ซึ่งจำแนกตามสัญชาติรวม 6 ประเทศ ได้แก่สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย เยอรมันตะวันตก และฝรั่งเศส

ผลการศึกษาด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย พบว่าปัจจัยผันแปรอิสระของราคาค่าโดยสารเครื่องบินกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนนักท่องเที่ยวทั้ง 6 ประเทศ และมีความยืดหยุ่นต่ำ ส่วนปัจจัยผันแปรอิสระของราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนนักท่องเที่ยวจาก 5 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย เยอรมันตะวันตก และฝรั่งเศส และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น และมีความยืดหยุ่นต่ำ

ผลการศึกษาด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวในรูปค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย พบว่าปัจจัยผันแปรอิสระของราคาค่าโดยสารเครื่องบินกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของ

ประเทศนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้ง 6 ประเทศ และมีความยืดหยุ่นสูงยกเว้นนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่มีความยืดหยุ่นต่ำ ส่วนปัจจัยผันแปรอิสระของราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้ง 6 ประเทศ แต่มีความยืดหยุ่นสูงสำหรับนักท่องเที่ยว 3 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย และมีความยืดหยุ่นต่ำสำหรับนักท่องเที่ยว 3 ประเทศ คือ ญี่ปุ่น เยอรมันตะวันตก และฝรั่งเศส

ผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้ทราบว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้แก่ ราคาค่าโดยสารเครื่องบินกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยว และราคาโรงแรมเฉลี่ยต่อห้องกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนักท่องเที่ยว

มาลิรัตน์ (2540) ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์อุปสงค์ของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยโดยทางอากาศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ของนักท่องเที่ยวภายในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยทางอากาศ และทำการพยากรณ์ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยทางอากาศจากประเทศต่าง ๆ ภายในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเข้ามายังประเทศไทยในอนาคต การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ข้อมูลทศวรรษตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523-2537 โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพโดยทั่วไปของการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ซึ่งได้เลือกประเทศที่ใช้เป็นตัวแทนของภูมิภาคดังกล่าว จำนวน 9 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น จีน ฮองกง เกาหลีใต้ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย และประเทศไทย

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยจำนวนประชากรของแต่ละประเทศ โดยส่วนมากจะมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ปัจจัยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ และฮ่องกง ส่วนปัจจัยอัตราค่าโดยสารสายการบินมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ และญี่ปุ่น และผลการพยากรณ์พบว่า ปริมาณนักท่องเที่ยวภายในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจะเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงในอนาคต

จากงานวิจัยนี้ ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยโดยทางอากาศ ได้แก่ จำนวนประชากรของแต่ละประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อบุคคล และอัตราค่าโดยสารสายการบิน

ศรีหทัย (2542) ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์อุปสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรปสู่ประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ของนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรปที่เดินทางมายังประเทศไทย และทำการพยากรณ์ปริมาณนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรปที่เดินทางมายังประเทศไทยในอนาคต ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทศวรรษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528-2540 มาทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่ออุปสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรปมายังประเทศไทย ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อน เพื่อสร้างสมการอุปสงค์ขึ้น และทำการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรป 5 ประเทศ คือ สหราชอาณาจักร เยอรมันนี ฝรั่งเศส อิตาลี และสวีเดน

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ของนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรปที่เดินทางมายังประเทศไทย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ส่วนตัวแปรระดับราคาโดยเปรียบเทียบ จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนการพยากรณ์พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรปที่คาดว่าจะเดินทางมายังประเทศไทยในอนาคตที่มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น คือ นักท่องเที่ยวจากสวีเดน และสหราชอาณาจักร

จากงานวิจัยของศรีหทัย ทำให้ทราบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ของนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรปที่เดินทางมายังประเทศไทย คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และระดับราคาโดยเปรียบเทียบ

ประกาศิต (2544) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทย ศึกษาทัศนคติ พฤติกรรมและปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกา โดยการศึกษาที่ใช้ข้อมูลปฐมภูมิจำนวน 400 ตัวอย่าง โดยการใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นจากนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างชาวสหรัฐอเมริกา ณ ห้องพักผู้โดยสารขาออกระหว่างประเทศท่าอากาศยานดอนเมือง ประกอบด้วยการใช้สถิติพรรณนาและสถิติไคสแควร์ในการวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ในตลาดระหว่างประเทศ นักท่องเที่ยวจากตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วนตลาดนักท่องเที่ยวจากกลุ่มทวีปอเมริกาเข้ามาท่องเที่ยวเป็นอันดับสาม โดยนักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ทางชายฝั่งตะวันตก เป็นเพศชาย มีอายุ 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นผู้บริหาร มีพฤติกรรมเดินทางมาเพื่อการพักผ่อนและมากับเพื่อน ซึ่งก่อนเดินทางจะหาข้อมูลจากหนังสือแนะนำเที่ยว มีจำนวนวันพักเฉลี่ย 13.58 วัน และค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวัน 106 เหรียญสหรัฐ ส่วนความคิดเห็นพบว่า ประทับใจความเป็นมิตรของคนไทยมากที่สุดและคาดว่าจะกลับมาท่องเที่ยวอีก โดยปัจจัยทางด้านราคาเป็นปัจจัยทางการตลาดที่มีผลมากที่สุดต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว ในด้านการทดสอบสมมติฐานนั้น พบว่า ระดับความสำคัญของสินค้าทางการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับเพศ ระดับความสำคัญของราคามีความสัมพันธ์กับเพศ การศึกษา และรายได้ ส่วนประเภทของระดับราคามีความสัมพันธ์กับอายุและการศึกษา โดยประเภทของการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับอายุ

สิ่งที่ได้จากงานวิจัยชิ้นนี้คือ ทำให้ทราบปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาได้แก่ ปัจจัยทางด้านราคา และปัจจัยด้านสินค้าทางการท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้เข้าท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นนั้น ภาครัฐบาลควรเน้นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในด้านคุณภาพของสินค้าทางการท่องเที่ยว เช่น สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม เอกลักษณ์ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทยที่งดงาม ความเป็นมิตรไมตรีของคนไทย และราคาสินค้าที่ไม่แพง เป็นต้น

สุภารัตน์ (2545) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การท่องเที่ยว ลักษณะทั่วไป และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย การศึกษานี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จากโครงการสำรวจพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยปี พ.ศ. 2543 ซึ่งการศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน โดยนำทฤษฎีอุปสงค์และแนวคิดเกี่ยวกับความยืดหยุ่นของอุปสงค์มาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ซึ่งการศึกษานี้ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับมหภาค และระดับจุลภาค

ผลการศึกษาในระดับมหภาคพบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2539-2543 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.50 ต่อปี โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 25-34 ปี และมีระยะเวลาพำนักในประเทศไทยโดยเฉลี่ย 6-8 วัน ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อนแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อัตราส่วนราคาค่าโดยสารเครื่องบินต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัว อัตราส่วนราคาห้องพักโรงแรมโดยเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัว ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภค อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และตัวแปรหุ่นซึ่งแสดงถึงการมีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศในแต่ละช่วงเวลา ในขณะที่ตัวแปรหุ่นซึ่งแสดงถึงการมีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศในแต่ละช่วงเวลา ในขณะที่ตัวแปรหุ่นซึ่งแสดงถึงการมีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศในแต่ละช่วงเวลา ในขณะที่ตัวแปรหุ่นซึ่งแสดงถึงการมีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศในแต่ละช่วงเวลา ในขณะที่ตัวแปรหุ่นซึ่งแสดงถึงการมีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศในแต่ละช่วงเวลา

ส่วนผลการศึกษาในระดับจุลภาคพบว่า นักท่องเที่ยวต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 35-45 ปี ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย 4,336 บาทต่อคนต่อวัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลในทางบวกต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ อายุของนักท่องเที่ยว ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว สถานภาพสมรสของนักท่องเที่ยว รายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยว และระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้ทราบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ได้แก่ อัตราส่วนราคาค่าโดยสารเครื่องบินต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัว อัตราส่วนราคาห้องพักโรงแรมโดยเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัว ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภค อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และตัวแปรหุ่นซึ่งแสดงถึงการมีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศในแต่ละช่วงเวลา

นภาพร (2546) ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์อุปสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสู่ประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ตลาดการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังประเทศไทย รวมทั้งทำการพยากรณ์ปริมาณนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังประเทศไทยในอนาคต ในการศึกษาที่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-2544 มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาสถานการณ์ตลาดการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อน เพื่อสร้างแบบจำลองแล้วทำการพยากรณ์จำนวน

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยวิธี Exponential Smoothing ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ใช้ในศึกษาได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย และจีน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม สำหรับการพยากรณ์พบว่า มีปริมาณนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยเพิ่มขึ้นในทุกประเทศที่ทำการศึกษา

จากการพิจารณางานวิจัยชิ้นนี้ ทำให้ทราบว่าปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง

สิทธิศักดิ์ (2546) ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย ในการศึกษานี้ใช้ข้อมูลสถิติภูมิทางการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-2544 มาสร้างแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยวัดค่าอุปสงค์เป็นปริมาณวันที่นักท่องเที่ยวพำนักในประเทศไทย ซึ่งจำแนกฟังก์ชันอุปสงค์ตามสัญชาติของนักท่องเที่ยว 2 กลุ่ม ได้แก่ สัญชาติญี่ปุ่น และสัญชาติเยอรมัน โดยพิจารณาให้ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศคู่แข่งทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวเยอรมันถูกกำหนดจากปัจจัย 7 ประการได้แก่ ราคาการท่องเที่ยวต่อวันในประเทศไทยในปีที่ i และปีที่ $i-1$ ราคาการท่องเที่ยวต่อวันในประเทศมาเลเซียในปีที่ i และปีที่ $i-1$ รายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวในปีที่ $i-1$ จำนวนนักท่องเที่ยวในปีที่ $i-1$ และการจัดปีเทศกาลส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย สำหรับนักท่องเที่ยวสัญชาติเยอรมัน การท่องเที่ยวในประเทศไทยและการท่องเที่ยวในประเทศมาเลเซียสามารถทดแทนกันได้ แต่การท่องเที่ยวของประเทศไทยไม่สามารถการแข่งขันด้านราคากับการท่องเที่ยวของประเทศมาเลเซียได้ ในกรณีของนักท่องเที่ยวสัญชาติญี่ปุ่นพบว่า อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวสัญชาตินี้ถูกกำหนดจากปัจจัย 2 ประการได้แก่ ราคาการท่องเที่ยวต่อวันในประเทศไทยในปีที่ i และรายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวในปีที่ i สำหรับ

นักท่องเที่ยวสัญชาติญี่ปุ่น การท่องเที่ยวในประเทศไทยและการท่องเที่ยวในประเทศมาเลเซียไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกันและไม่สามารถทดแทนกันได้ นอกจากนี้อุปสงค์ปัจจัยงบประมาณส่งเสริมการท่องเที่ยวในต่างประเทศไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการกำหนดอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม

ผลการวิจัยของสิทธิศักดิ์ ทำให้ทราบว่าปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ได้แก่ ราคาการท่องเที่ยวต่อวันในประเทศไทยในปีที่ i และปีที่ $i-1$ ราคาการท่องเที่ยวต่อวันในประเทศมาเลเซียในปีที่ i และปีที่ $i-1$ รายได้ต่อหัวของนักท่องเที่ยวในปีที่ $i-1$ จำนวนนักท่องเที่ยวในปีที่ $i-1$ และการจัดปีเทศกาลส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ส่วนโครงสร้างของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทยจำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก โดยเฉลี่ยในระหว่างปี พ.ศ. 2533-2544 พบว่า นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุดประมาณ 4,243,498 คนต่อปี และรองลงมาคือ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคยุโรปประมาณ 1,645,889 คนต่อปี อันดับสามคือ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคอเมริกาประมาณ 422,082 คนต่อปี

Sevgin (1998) ทำการศึกษาเรื่อง A Compact Econometric Model of Tourism Demand for Turkey โดยมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวของตุรกีกับรายได้ประชาชาติของประเทศที่เป็นถิ่นฐานของนักท่องเที่ยว ณ ระดับราคาคงที่ และราคาโดยเปรียบเทียบด้วยสมการถดถอยในรูปล็อกการิทึม แบบ Double Logarithmic ในการศึกษาที่ใช้ข้อมูลทศวรรษตั้งแต่ปี ค.ศ.1980-1993 ซึ่งทำการศึกษานักท่องเที่ยว 18 ประเทศจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าสู่ตุรกีมากที่สุดในปี ค.ศ. 1993 ได้แก่ ประเทศเยอรมัน สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย กรีซ อิตาลี ฟินแลนด์ เบลเยียม สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ เดนมาร์ก สเปน นอร์เวย์ ญี่ปุ่น แคนาดา และโปรตุเกส

ผลการศึกษาพบว่า รายได้ประชาชาติของประเทศที่เป็นถิ่นฐานของนักท่องเที่ยวยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ส่วนราคาโดยเปรียบเทียบนั้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ยกเว้นประเทศ ฟินแลนด์ สวีเดน และเดนมาร์ก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการตรวจสอบเอกสารงานวิจัยของ Akis ทำให้ทราบว่าแบบจำลองที่ใช้ตัวแปรต่าง ๆ เช่น จำนวนประชากร รายได้ต่อหัว อัตราแลกเปลี่ยน และดัชนีราคาผู้บริโภค ในแบบจำลองเดียวกันจะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity สูงมาก เพราะจำนวนประชากรกับ

รายได้ต่อหัว และอัตราการแลกเปลี่ยนกับดัชนีราคาผู้บริโภค จะมีความสัมพันธ์ในลักษณะของ Linear Correlation ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดการปฏิเสธในการทดสอบด้วยค่า t ดังนั้นควรใช้ตัวแปรรายได้ประชาชาติแทนรายได้ต่อหัวและจำนวนประชากร ส่วนตัวแปรราคาโดยเปรียบเทียบจะใช้แทนอัตราแลกเปลี่ยนและดัชนีราคาผู้บริโภค

จากการตรวจสอบเอกสารทั้งหมดข้างต้น พบว่า แนวคิดของการสร้างอุปสงค์การท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลทศนิยมประเภทอนุกรมเวลา (Time Series Data) จำแนกเป็นรายปี ในการสร้างแบบจำลองจากวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) โดยการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมายังประเทศไทยนั้น มีการศึกษาทั้งในระดับประเทศต่าง ๆ โดยรวมทั่วโลก และจำแนกเป็นภูมิภาคต่าง ๆ เช่น อเมริกา เอเชีย-แปซิฟิก และยุโรป แต่การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาซึ่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมายังประเทศไทยครั้งนี้ ได้นำแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้ ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ (Demand Determinants) และแนวคิดเกี่ยวกับความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (Elasticity of Demand) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์

ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ (Demand Determinants) หมายถึง ตัวแปรต่าง ๆ หรือปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อจำนวนสินค้าที่ผู้บริโภคปรารถนาที่จะซื้อ (Quantity Demanded) ปัจจัยเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อปริมาณซื้อเล็กน้อยไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้บริโภคแต่ละคนและกาลเวลา ปัจจัยเหล่านี้มีหลายอย่าง ดังนี้ (วันรักษ์, 2540: 25-26)

1. ราคาของสินค้านั้น (P_x) ตามปกติเมื่อราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น ปริมาณซื้อจะมีน้อย แต่ถ้าราคาสินค้าลดต่ำลง ปริมาณซื้อจะมีมาก

2. รสนิยมของผู้บริโภค (T) และความนิยมของคนส่วนใหญ่ในสังคม รสนิยมอาจเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนิยมชมชอบชั่วขณะหนึ่งซึ่งเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว เช่น แบบเสื้อสตรี ภาพยนตร์ และเทปเพลง เป็นต้น แต่บางกรณีความนิยมนั้นคงอยู่นาน เช่น รูปแบบของสิ่งก่อสร้าง รถยนต์ และน้ำอัดลม เป็นต้น สิ่งที่กำหนดรสนิยมของผู้บริโภค ได้แก่ อายุ เพศ ความเชื่อ ค่านิยม การศึกษา แฟชั่น และอิทธิพลของการโฆษณา รสนิยมเป็นสิ่งที่มีผลต่อธุรกิจการค้า ดังนั้นหน่วยธุรกิจจึงยอมทุ่มเงินจำนวนมากในการโฆษณา เพื่อหวังผลในการเปลี่ยนแปลงรสนิยมหรือมีเจตนาเพื่อรักษารสนิยมของผู้บริโภคให้คงเดิมนั่นเอง

3. จำนวนประชากร (POP) ตามปกติเมื่อประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้น ความต้องการสินค้าและบริการจะเพิ่มตาม แต่การเพิ่มจำนวนประชากรยังไม่เป็นการเพียงพอ ประชากรเหล่านั้นจะต้องมีอำนาจซื้อด้วยจึงสามารถซื้อสินค้าได้มากขึ้น

4. รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (IN) โดยทั่วไปเมื่อประชากรมีรายได้โดยเฉลี่ยสูงขึ้น ความต้องการสินค้าและบริการจะเปลี่ยนไป คือ มักจะลดการบริโภคสินค้าราคาถูก และขณะเดียวกันก็หันไปบริโภคสินค้าราคาแพง

5. สภาพการกระจายรายได้ในระบบเศรษฐกิจ (Y) ลองพิจารณาถึงสังคมบางแห่ง เช่น ประเทศที่มีบ่อน้ำมัน ปรากฏว่ารายได้ส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของคนกลุ่มน้อย ส่วนคนกลุ่มใหญ่จะมีรายได้ต่ำมาก สังคมแบบนี้การบริโภคจะแตกต่างจากสังคมที่มีการกระจายรายได้ค่อนข้างเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่ารายได้เฉลี่ยของทั้งสองประเทศจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกันก็ตาม

6. ราคาของสินค้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (P_j) ตามปกติความต้องการของผู้บริโภคอาจสนองได้ด้วยสินค้าหลายชนิด ถ้าสินค้าชนิดหนึ่งมีราคาสูงขึ้น ผู้บริโภคก็จะหันไปซื้อสินค้าชนิดนั้นน้อยลง และหันไปซื้อสินค้าอีกชนิดหนึ่งที่ใช้ทดแทนกันได้ สำหรับในกรณีของสินค้าที่ใช้ประกอบกัน เช่น น้ำตาลกับกาแฟ เป็นต้น เมื่อผู้บริโภคต้องการบริโภคกาแฟมากขึ้น ก็จะต้องบริโภคน้ำตาลมากขึ้นด้วย

7. ฤดูกาล (S) ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศที่อยู่ในเขตกึ่งหนาว เมื่อย่างเข้าฤดูหนาวประชาชนจำเป็นต้องจัดหาเครื่องนุ่งห่มกันหนาว ทำให้ความต้องการสินค้าเครื่องกันหนาวต่าง ๆ ในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้น

เราสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณซื้อกับตัวกำหนดอุปสงค์เหล่านี้ด้วยฟังก์ชันอุปสงค์ ดังนี้

$$Q_x = f(P_x, T, POP, IN, Y, P_y, S, \dots)$$

จากฟังก์ชันอุปสงค์ดังกล่าวแสดงว่า ปริมาณซื้อสำหรับสินค้า X (Q_x) เป็นตัวแปรตาม ส่วนตัวกำหนดตัวแปรต่าง ๆ เป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่ ราคาของสินค้า รสนิยมของผู้บริโภค จำนวนประชากร รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน สภาพการกระจายรายได้ในระบบเศรษฐกิจ ราคาของสินค้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และฤดูกาล

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (Elasticity of Demand) คือค่าที่ใช้วัดร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินค้าที่จะมีผู้ต้องการเสนอซื้อ ณ ขณะใดขณะหนึ่ง ต่อร้อยละการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอื่น ๆ ที่เป็นปัจจัยกำหนดปริมาณเสนอซื้อชิ้นนั้น ๆ ดังนั้นค่าความยืดหยุ่นจึงเป็นการวัดเพื่อดูปฏิกิริยาตอบโต้ของปริมาณซื้อ ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวกำหนดอุปสงค์ต่าง ๆ นั้นว่า มีความไวมากน้อยเพียงไร เนื่องจากเราได้แบ่งอุปสงค์ออกเป็น 3 ชนิด ฉะนั้นการวัดความยืดหยุ่นของอุปสงค์จึงแยกได้เป็น 3 ประเภทเช่นกันตามลำดับดังนี้ (นราทิพย์, 2537: 70)

1. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา (Elasticity of Price Demand or Price Elasticity) หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อต่อร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าเมื่อกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ ซึ่งแสดงเป็นสูตรเบื้องต้นได้ดังนี้ (วันรักษ์, 2540: 37)

$$E_p = \frac{\text{ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อ}}{\text{ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคา}}$$

$$E_p = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P}$$

ถ้าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อมากกว่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า แสดงว่า อุปสงค์ต่อราคามีความยืดหยุ่นสูง (High Elasticity) ถ้าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของ

ปริมาณซื้อน้อยกว่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคา แสดงว่าอุปสงค์ต่อราคามีความยืดหยุ่นต่ำ (Inelastic)

2. ความยืดหยุ่นอุปสงค์ต่อรายได้ (Elasticity of Income Demand or Income Elasticity) หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อต่อร้อยละการเปลี่ยนแปลงของรายได้ เมื่อกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ ซึ่งแสดงเป็นสูตรเบื้องต้นได้ดังนี้ (วันรักษ์, 2540: 45)

$$E_1 = \frac{\text{ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อ}}{\text{ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของรายได้}}$$

$$E_1 = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta Y}$$

ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ ก็เช่นเดียวกับค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา ก็จะใช้ค่า 1 เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยถือว่าค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้มีค่าสูงเมื่อค่าดังกล่าวมากกว่า 1 และถือว่าค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้มีค่าต่ำ เมื่อค่าดังกล่าวน้อยกว่า 1 โดยทั่วไปการบริโภคจะเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น นั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปริมาณซื้อมีทิศทางเดียวกัน แต่ในกรณีของสินค้าด้อยคุณภาพ ผู้บริโภคมักจะบริโภคน้อยลงเมื่อรายได้มากขึ้น นั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปริมาณซื้อ มีทิศทางตรงกันข้าม กรณีอุปสงค์ต่อรายได้พิจารณาความยืดหยุ่นจากค่าสัมบูรณ์ แต่เครื่องหมายที่ติดมากับค่าความยืดหยุ่นสามารถบอกถึงประเภทของสินค้า หากเป็นเครื่องหมายลบแสดงว่าเป็นสินค้าด้อยคุณภาพ หากเป็นเครื่องหมายบวกแสดงว่าเป็นสินค้าปกติ

3. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของสินค้าชนิดอื่น (Elasticity of Cross Demand or Cross Elasticity) หรือเรียกอีกอย่างว่า ความยืดหยุ่นไขว้ หมายถึงร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่ง หรือร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อสินค้า X ต่อร้อยละการเปลี่ยนแปลงราคาของสินค้า Y เมื่อกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ ซึ่งแสดงเป็นสูตรเบื้องต้นได้ดังนี้ (วันรักษ์, 2540: 46-47)

$$E_C = \frac{\text{ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อสินค้า X}}{\text{ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า Y}}$$

$$E_C = \frac{\% \Delta Q_x}{\% \Delta P_y}$$

การพิจารณาความยืดหยุ่นไขว้ นอกจากดูที่ค่าสัมบูรณ์แล้ว ยังพิจารณาเครื่องหมายด้วย ซึ่งแสดงถึงลักษณะของสินค้าที่กำลังพิจารณา คือ สินค้าที่ใช้ทดแทนกัน และสินค้าที่ใช้ประกอบกัน ดังนี้

3.1 ในกรณีของสินค้าที่ใช้ทดแทนกัน ปริมาณซื้อสินค้าชนิดหนึ่งจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกับราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่ง ในกรณีนี้ค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นไขว้จะมีเครื่องหมายเป็นบวก ส่วนสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นไขว้ที่มีค่ามาก แสดงว่าสินค้าทั้ง 2 ชนิดนั้นใช้ทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้นเท่านั้น

3.2 ในกรณีของสินค้าที่ใช้ควบคู่กัน ปริมาณซื้อสินค้าชนิดหนึ่งจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงข้ามกับราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่ง ในกรณีนี้ค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นไขว้จะมีเครื่องหมายเป็นลบ ส่วนสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นไขว้หากมีค่ามาก แสดงว่าสินค้าทั้งสองชนิดนั้นต้องใช้ประกอบกันมากขึ้นเท่านั้น สินค้าที่ไม่มีความสัมพันธ์กันจะมีความยืดหยุ่นไขว้เป็นศูนย์

เราสามารถแบ่งความยืดหยุ่นออกเป็น 5 ชนิดตามค่าของความยืดหยุ่น ได้ดังนี้ (วันรักษ์, 2540: 40-42)

1. อุปสงค์ไม่มีความยืดหยุ่นเลย (Perfectly Inelastic Demand) ค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0 ในกรณีนี้ปริมาณซื้อจะไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อราคาเปลี่ยนแปลงไป เส้นอุปสงค์ตั้งฉากกับแกนอนรายจ่ายรวมของผู้บริโภค (ซึ่งก็คือรายรับรวมของผู้ผลิต) จะเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของราคา คือ ราคาลด รายได้ลด ราคาเพิ่ม รายได้เพิ่ม อนึ่ง ในโลกแห่งความเป็นจริงเชื่อกันว่าคงไม่มีสินค้าใดที่มีราคาเป็นอนสงไขย (Infinity) ดังนั้น จึงไม่มีเส้นอุปสงค์แบบตั้งฉากกับแกนอนในโลกแห่งความจริง

2. อุปสงค์มีความยืดหยุ่นน้อย (Relatively Inelastic Demand) ค่าความยืดหยุ่นมากกว่า 0 น้อยกว่า 1 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อน้อยกว่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคา ลักษณะของเส้นอุปสงค์จะค่อนข้างชัน ในกรณีนี้รายจ่ายของผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของราคา ถ้าราคาลดรายจ่ายจะลด ราคาสูงขึ้นรายจ่ายจะเพิ่มขึ้น

3. อุปสงค์มีความยืดหยุ่นคงที่ (Unitary Elastic Demand) ค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1 หมายความว่า ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อเท่ากับร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคา อุปสงค์เป็นเส้นโค้งแบบ Rectangular Hyperbolar เส้นอุปสงค์ลักษณะนี้จะมีพื้นที่รูปสี่เหลี่ยมใต้เส้นโค้งนี้เท่ากันตลอด แสดงว่ารายจ่ายรวมของผู้บริโภคเท่าเดิมไม่ว่าราคาจะลดลงหรือสูงขึ้น

4. อุปสงค์มีความยืดหยุ่นมาก (Relatively Elastic Demand) ค่าความยืดหยุ่นมากกว่า 1 แต่น้อยกว่าอนันต์ (Infinity) หมายความว่า ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อมากกว่า ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคา ดังนั้นรายจ่ายรวมจะลดลงถ้าราคาสูงขึ้น และจะเพิ่มขึ้นเมื่อราคาลดลงลักษณะของเส้นอุปสงค์ค่อนข้างลาด

5. อุปสงค์มีความยืดหยุ่นมากที่สุด (Perfectly Elastic Demand) ค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ อนันต์ (Infinity) ปริมาณซื้อจะเพิ่มขึ้นโดยไม่จำกัดเมื่อผู้ผลิตขายตามราคาที่กำหนดโดยตลาดหรือลดราคาลง แต่ถ้าผู้ขายขึ้นราคาแม้เพียงเล็กน้อย เขาจะพบว่าปริมาณซื้อลดลงเหลือ 0 ผู้ขายแต่ละคนที่เผชิญกับเส้นอุปสงค์แบบนี้ย่อมไม่อาจตั้งราคาสินค้าของตนให้สูงกว่าราคาสตลาด เส้นอุปสงค์จะมีลักษณะเป็นเส้นตรงขนานกับแกนนอน

สรุปว่า ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ (Demand Determinants) และแนวคิดเกี่ยวกับความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (Elasticity of Demand) เป็นแนวคิดที่อธิบายถึงพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง โดยพิจารณาภายใต้ตัวกำหนดอุปสงค์ต่าง ๆ เช่น ระดับราคาสินค้าชนิดนั้น จำนวนประชากร และรายได้ของผู้บริโภค เป็นต้น

แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่กำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก โดยใช้แบบจำลองตามแนวความคิดของ Sevgin Akis ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

1. แบบจำลองที่ 1 ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

$$INT_{jt}^1 = f(GDP_{jt}, POP_{jt}, RP_{jt}, INT_{jt-1}, D_1, D_2)$$

2. แบบจำลองที่ 2 ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน

$$INT_{jt}^2 = g(GDPC_{jt}, RP_{jt}, INT_{jt-1}, D_1, D_2)$$

โดยจะทำการเลือกแบบจำลองที่สามารถอธิบายถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ที่ดีที่สุดเพียงแบบจำลองเดียว

กำหนดให้

INT_{jt} = จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว (j) ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย (หน่วยเป็นคน)

GDP_{jt} = มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว ณ ราคาของปี พ.ศ. 2538

POP_{jt} = จำนวนประชากรของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว

$GDPC_{jt}$ = มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว

RP_{jt} = ราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบราคาสินค้าของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว

ซึ่งคำนวณได้ ดังนี้

ดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย

$$RP_{jt} = \frac{\text{ดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย} * \text{อัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทยเทียบกับประเทศ } j}{\text{(บาทต่อเงินตราสกุลของประเทศ } j)}$$

$INT_{j,t-1}$ = จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านๆมา (ปีที่ t-1) (หน่วยเป็นคน)

D_1 = ตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย
 $D_1 = 0$ แทนปีที่ไม่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย
 $D_1 = 1$ แทนปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

D_2 = ตัวแปรหุ่นที่แสดงเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เช่น โรคระบาด การปฏิวัติทางการเมือง ความไม่สงบเรียบร้อยในภาคใต้ เป็นต้น
 $D_2 = 0$ แทนปีที่ไม่มีความผิดปกติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
 $D_2 = 1$ แทนปีที่มีความผิดปกติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

โดยที่

j = ประเทศของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ซึ่งจำแนกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว (The Country Importing Travel Services)

$j = 1$ คือ ประเทศมาเลเซีย

$j = 2$ คือ ประเทศญี่ปุ่น

$j = 3$ คือ ประเทศจีน

$j = 4$ คือ ประเทศเกาหลีใต้

$j = 5$ คือ ประเทศสิงคโปร์

$j = 6$ คือ ไต้หวัน

$j = 7$ คือ ฮองกง

t = ปีที่ t (ปีปัจจุบัน)

$t-1$ = ปีที่ t-1 (ปีที่ผ่านๆมา)

ซึ่งแบบจำลองที่ 1 สามารถเขียนในรูปของสัณฐานการถ่วงน้ำหนัก ได้ว่า

$$\ln INT_{jt}^1 = \ln a + b \ln GDP_{jt} + c \ln POP_{jt} + d \ln RP_{jt} + e \ln INT_{j,t-1} + D_1 + D_2 + e_1$$

ซึ่งแบบจำลองที่ 2 สามารถเขียนในรูปของล็อกการิทึม ได้ว่า

$$\ln INT_{jt}^2 = \ln h + i \ln GDP_{jt} + k \ln RP_{jt} + l \ln INT_{jt-1} + D_1 + D_2 + e_2$$

โดยที่

- a และ h = ค่าคงที่ ในแบบจำลองที่ 1 และ 2 ตามลำดับ
 b, c, d และ e = สัมประสิทธิ์ของ GDP_{jt} , POP_{jt} , RP_{jt} , และ INT_{jt-1} ในแบบจำลองที่ 1
 i, k และ l = สัมประสิทธิ์ของ GDP_{jt} , RP_{jt} , และ INT_{jt-1} ในแบบจำลองที่ 2
 e_1 และ e_2 = ค่าความคลาดเคลื่อนในแบบจำลองที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

สมมติฐานในการวิจัย

ในการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยครั้งนี้ มีสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว (GDP_{jt}) เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีความสัมพันธ์เป็นบวก เนื่องจากการท่องเที่ยวถือเป็นการบริโภคสินค้าอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยว ดังนั้นถ้ารายได้ที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวจากประเทศ j มีมูลค่าสูงขึ้น ก็คาดการณ์ได้ว่านักท่องเที่ยวจากประเทศ j ย่อมมีอำนาจในการซื้อสินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

2. จำนวนประชากรของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว (POP_{jt}) เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีความสัมพันธ์เป็นบวก เพราะจำนวนประชากรเป็นตัวกำหนดอุปสงค์ ถ้าจำนวนประชากรของประเทศ j เพิ่มขึ้น ก็คาดการณ์ได้ว่าจะทำให้ปริมาณอุปสงค์นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น

3. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว (GDP_{jt}) เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีความสัมพันธ์เป็นบวก เพราะการท่องเที่ยวถือเป็นการบริโภค

สินค้าอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยว ดังนั้นถ้ารายได้ที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวจากประเทศ j มีมูลค่าสูงขึ้น ก็คาดการณ์ได้ว่านักท่องเที่ยวจากประเทศ j ย่อมมีอำนาจในการซื้อสินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

4. ราคาโดยเปรียบเทียบ (RP_j) เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีความสัมพันธ์เป็นลบเพราะราคาโดยเปรียบเทียบเป็นตัวแทนของราคาสินค้าในประเทศไทย ถ้าราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบสูงขึ้นก็คาดการณ์ได้ว่าจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศ j จะเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลง

5. จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา ($INT_{j,t-1}$) เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีความสัมพันธ์เป็นบวก เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาก่อนมีผลในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาปัจจุบันด้วย

6. ตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย (D_t) เป็นตัวแปรหุ่นที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีความสัมพันธ์เป็นบวก เพราะปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการ ก็คาดการณ์ได้ว่าจะทำให้ปริมาณอุปสงค์นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น

7. ตัวแปรหุ่นที่แสดงเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย (D_2) เป็นตัวแปรหุ่นที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีความสัมพันธ์เป็นลบ เพราะถ้ามีเหตุการณ์ที่ไม่ปกติเกิดขึ้นในประเทศไทยแล้ว ก็คาดการณ์ได้ว่าจะทำให้ปริมาณอุปสงค์นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลง

บทที่ 3

สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

สำหรับเนื้อหาในบทนี้ จะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยในภาพรวมและแบ่งแยกเป็นรายประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2545 ได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความสำคัญอย่างมากต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย เนื่องจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากเป็นอันดับ 1 มากกว่าหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน และเกาหลีใต้ เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มหลักที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง

ในปี พ.ศ. 2541 มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งสิ้น 4,583,160 คน โดยนักท่องเที่ยวในกลุ่มหลัก ได้แก่ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย และเกาหลีใต้นั้น มีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยซึ่งเป็นปัญหาเศรษฐกิจภายในภูมิภาค แต่ปัจจัยหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นมิให้จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ลดลงอย่างมาก คือ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีการปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้น และการอ่อนค่าลงของเงินสกุลต่าง ๆ ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาค มีความคุ้มค่าเงินมากกว่าการเดินทางท่องเที่ยวระยะไกล นอกจากนี้การจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ยังเป็นปัจจัยเสริมอีกประการหนึ่งต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ส่วนปี พ.ศ. 2542 นั้น จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในระดับที่สูงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 13.37 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยว 5,195,972 คน ซึ่งนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศแทบทุกประเทศมีการเติบโตในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่ (First Visitor) และกลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีที่มีการเติบโตในอัตราที่

สูงมาก ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เติบโตที่ดีขึ้นในปีนี้เป็นภาวะทางเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้มีแนวโน้มการปรับตัวที่ดีขึ้น โดยนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคนี้นิยมเดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาคเดียวกันมากขึ้น เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

สำหรับปี พ.ศ. 2543 สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยรวมมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.72 โดยประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 5,782,871 คน ทั้งนี้เป็นผลจากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศกลุ่มหลักที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยที่สำคัญแทบทุกประเทศมีการเติบโตอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เช่น นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย ใต้หวัน และสิงคโปร์ รวมถึงการกลับมาฟื้นตัวอีกครั้งของประเทศที่เคยประสบปัญหา เช่น นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ และฮ่องกง ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการเติบโตที่ดียังคงเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทครอบครัว แต่มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนเพียงประเทศเดียวเท่านั้นที่มีการขยายตัวลดลง ทำให้ไม่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยปี พ.ศ. 2544 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีจำนวนทั้งสิ้น 6,064,117 คน หรือมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.41 ซึ่งในปีนี้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศแทบทุกประเทศมีการเติบโตขึ้น ยกเว้นนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น และจีน โดยนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ ผ่นวกับภายหลังเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในสหรัฐอเมริกาในช่วงต้นเดือนกันยายน เป็นผลทำให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศที่มีความอ่อนไหวต่อเรื่องความปลอดภัยสูง ชะลอการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีแนวโน้มการเติบโตที่ดีมาตลอดในช่วง 8 เดือนแรก มีการขยายตัวลดลงอย่างมากในช่วงปลายปี และเป็นแรงกดดันสำคัญทำให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นเติบโตลดลงในปีนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาภาวะถดถอยของการท่องเที่ยว และปัญหาทั่วรัศมีคุณภาพต่ำ

ส่วนปี พ.ศ. 2545 นั้น นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 6,531,546 คน โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.71 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ได้แก่ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยว

ระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีและจีนมีการเติบโตอย่างมากในปีนี้ ซึ่งปัจจัยเสริมที่สำคัญเป็นผลมาจากบรรยากาศการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศจีนและเกาหลีใต้เอง กอปรกับการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศไทยตลอดทั้งปี นอกจากนี้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนยังได้ปัจจัยทางบวกจากการเพิ่มจำนวนเที่ยวบินในช่วงปลายปีอีกด้วย สำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียนั้นเมื่อพิจารณาจากกระแสการเดินทางเข้าทางชายแดนภาคใต้ พบว่ายังคงมีการขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจทำให้นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคนี้ยังคงมีการเติบโตที่ดี ขณะที่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ และฮ่องกง อยู่ในภาวะทรงตัวถึงเติบโตขึ้นเล็กน้อย ส่วนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันมีอัตราการเติบโตลดลง แต่ก็ไม่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์โดยรวมของภูมิภาคนี้ ทั้งนี้เหตุการณ์ความไม่สงบในบาหลีและฟิลิปปินส์นั้นกลับไม่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย สำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก แต่กลับส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามคือก่อให้เกิดปัจจัยทางบวกต่อแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของประเทศไทยในฐานะแหล่งท่องเที่ยวคู่แข่งของบาหลี

ดังนั้นปัญหาหลักที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกในกลุ่มประเทศจีน ไต้หวัน เกาหลีใต้ และฮ่องกง ที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว คือ ปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยว และปัญหาทัวร์คุณภาพต่ำ ส่วนประเทศคู่แข่งกับประเทศไทยภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออก คือประเทศสิงคโปร์ ฮ่องกง และมาเลเซีย (จิรา, 2547)

รายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวและลักษณะของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2541 เท่ากับ 5.68 วัน โดยในปี พ.ศ. 2545 มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยลดลงเล็กน้อยเหลือ 5.09 วัน ส่วนด้านรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2544 มีรายได้ 134,450.72 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 141,098.75 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2545 โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 เท่ากับ 4,215.12 บาท และ 4,244.14 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

ด้านลักษณะของนักท่องเที่ยวนั้น นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชายมากกว่านักท่องเที่ยวหญิงตลอดระยะเวลา 5 ปีในสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 60 ต่อ 40 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยเป็นครั้งแรก

ตารางที่ 9 สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก
ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545

ข้อมูล	2541	2542	2543	2544	2545
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	4,583,160	5,195,972	5,752,871	6,064,117	6,531,546
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	105,122.03	117,813.88	128,328.74	134,450.72	141,098.75
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคน					
ต่อวัน (บาท)	4,038.13	4,270.07	4,161.74	4,215.12	4,244.14
ระยะเวลาพำนัก (วัน)	5.68	5.31	5.36	5.26	5.09
เพศ (ร้อยละ)					
ชาย	60.07	58.58	58.25	58.29	57.89
หญิง	39.93	41.42	41.75	41.71	42.11
อายุ (ร้อยละ)					
ต่ำกว่า 25 ปี	14.90	15.17	15.49	15.23	14.14
25-34 ปี	27.34	26.21	26.41	26.73	25.83
35-44 ปี	24.87	24.85	24.82	25.05	25.12
45-54 ปี	18.53	18.66	19.00	18.96	19.67
55 ปี ขึ้นไป	14.36	15.11	14.28	14.03	15.24
ลักษณะการมาเยือน (ร้อยละ)					
การมาเยือนครั้งแรก	49.98	53.19	56.01	51.55	54.54
การมาเยือนซ้ำ	50.02	46.81	43.99	48.45	45.46
ลักษณะการเดินทาง (ร้อยละ)					
จัดการเดินทางมาเอง	49.07	45.07	44.29	46.48	42.60
เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว	50.93	54.93	55.71	53.52	57.40
วัตถุประสงค์การเดินทาง (ร้อยละ)					
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	88.37	88.54	88.21	87.99	89.41
ติดต่อธุรกิจ	8.83	8.32	9.00	8.95	7.54
ประชุม/สัมมนา	0.90	0.92	0.92	0.99	1.09
อื่นๆ	1.90	2.22	1.87	2.07	1.96

หมายเหตุ: วัตถุประสงค์การเดินทางอื่น ๆ เช่น การศึกษา และเยี่ยมญาติ เป็นต้น
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542-2546ค)

(First Visit) และเป็นกลุ่มที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว (Group Tour) ส่วนนักท่องเที่ยวที่ประเทศไทยได้รับส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 25-34 ปี และ 35-44 ปี โดยนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศประมาณร้อยละ 90 มีวัตถุประสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีเมืองหลวงคือ กัวลาลัมเปอร์ มีพื้นที่ทั้งประเทศ 330,433 ตารางกิโลเมตรและมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 23.8 ล้านคน โดยภาษาที่ใช้มี 4 ภาษาได้แก่ มาเลย์ (ใช้ในราชการ), อังกฤษ, จีน และทมิฬ มีการปกครองแบบสหพันธรัฐประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประชาชนร้อยละ 50 นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนที่เหลือนับถือศาสนาฮินดู พุทธ และขงจื้อ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546ค: EA-18)

สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียจัดเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มหลักที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวสูงมาตลอด โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากเป็นอันดับที่ 2 ของภูมิภาคนี้ เนื่องจากประเทศมาเลเซียมีพรมแดนติดต่อกับภาคใต้ของประเทศไทย การเดินทางระหว่างกันจึงสะดวก เพราะสามารถเดินทางเข้าประเทศไทยได้ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยในปี พ.ศ. 2541 กระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียมีอัตราการขยายตัวลดลงมาก ซึ่งเป็นผลจากปัญหาเศรษฐกิจที่ประเทศมาเลเซียกำลังประสบอยู่ ทำให้รัฐบาลประเทศมาเลเซียต้องประกาศมาตรการต่าง ๆ ออกมาเพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยได้มีมาตรการชะลอการเดินทางออกนอกประเทศด้วย มาตรการดังกล่าวประกอบด้วย การประกาศขึ้นราคาการจัดทำหนังสือเดินทาง การเสียภาษีเดินทางออก รวมถึงการขึ้นค่าธรรมเนียมสนามบิน การประกาศขึ้นค่าธรรมเนียมการใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass) และการประกาศห้ามมิให้มีการโฆษณาการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศ ผ่านสื่อวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น และได้มีการณรงค์ให้เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศอีกด้วย สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวในช่วงครึ่งปีหลังของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียยังคงอยู่ในภาวะซบเซา ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจที่รุนแรงขึ้นในประเทศมาเลเซีย และในวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2541 รัฐบาลประเทศมาเลเซียได้ประกาศมาตรการพิเศษออกมาบังคับใช้ เพื่อควบคุมระบบกระแส

เงินทุนภายในประเทศ นอกจากนั้นรัฐบาลประเทศมาเลเซียยังได้กำหนดให้นักท่องเที่ยวของประเทศมาเลเซียนำเข้าหรือนำออกเงินริงกิตออกจากประเทศมาเลเซียได้ไม่เกินคนละ 1,000 ริงกิต และนำเงินตราต่างประเทศออกได้ครั้งละไม่เกินมูลค่าเท่ากับ 10,000 ริงกิต โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2541 ซึ่งมาตรการนี้มีผลโดยตรงต่อการท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียมีกำลังซื้อลดลง

สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2542 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น 7.95 หรือมีนักท่องเที่ยวจำนวนทั้งสิ้น 991,060 คน เนื่องจากประเทศมาเลเซียมีการฟื้นตัวดีขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจซบเซา และเริ่มมีการผ่อนคลายกฎระเบียบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเดินทางออกนอกประเทศ และในปี พ.ศ. 2543 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียมีการเติบโตอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.40 อันเป็นผลจากภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียมีความมั่นคงขึ้น แต่เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมขนาดใหญ่ในเดือนพฤศจิกายน ส่งผลให้กระแสดการเติบโตของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียมีการขยายตัวลดลง เนื่องจากเหตุใหญ่เป็นพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหลักทางภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งมีสัดส่วนการเดินทางเข้าทางบก (Overland) ของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60 ของนักท่องเที่ยวมาเลเซียทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามจากการที่หลายหน่วยงานให้ความสำคัญกับการเร่งฟื้นฟูสถานการณ์ให้ดีขึ้นทั้งด้านการพัฒนาและการส่งเสริมการตลาด จึงทำให้กระแสดการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว

ส่วนปี พ.ศ. 2544 ประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียเป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,159,630 คน มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.97 แม้ว่าในช่วงไตรมาสแรกกระแสดการเดินทางจะขยายตัวลดลง สืบเนื่องจากปัญหาหน้าท่วมที่หาใหญ่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย และผลกระทบจากข่าวเรื่องความไม่สงบในภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งส่งผลให้การเดินทางเข้าทางชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยลดลง แต่เมื่อเข้าสู่ครึ่งปีหลังกระแสดการเดินทางเข้าประเทศไทยมีการปรับตัวดีขึ้น โดยเฉพาะทางสนามบินกรุงเทพและด่านชายแดนภาคใต้ และเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2544 ประเทศไทยขยายการเปิดเวลาด่านสะเดาเพิ่มขึ้น 2 ชั่วโมง เริ่มตั้งแต่วันที่ 05.00-23.00 น. ซึ่งช่วยส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวของเมืองหาใหญ่ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้กระแสดการเดินทางเข้าตั้งแต่เดือนสิงหาคม มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราสูง แม้ว่าในเดือนกันยายนซึ่งเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายในสหรัฐฯ จะส่งผลกระทบต่อกระแสดการเดินทางท่องเที่ยวก็ตาม แต่นักท่องเที่ยวระหว่าง

ประเทศจากประเทศมาเลเซียก็ยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยสถานการณ์การท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2545 นั้น นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.77 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยว 1,296,109 คน ซึ่งการเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยทางบกบริเวณด่านชายแดนภาคใต้ยังคงมีกระแสการขยายตัวในอัตราสูง โดยเฉพาะที่หาดใหญ่มีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 23.03 สำหรับแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียคือ หาดใหญ่ สุโขทัย กรุงเทพฯ และเบตง โดยแหล่งท่องเที่ยวรองลงมาคือ ภูเก็ต พัทยา และเชียงใหม่

รายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวและลักษณะของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 3.73 วันและ 3.69 วันในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2544 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 4,412.69 บาท ส่วนปี พ.ศ. 2545 นั้น มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันลดลงเล็กน้อยเหลือ 4,268.21 บาท ทั้งนี้ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประเทศไทยทั้งสิ้น 19,086.73 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 20,413.31 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ ส่วนโครงสร้างค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่อยู่ในหมวดการจับจ่ายซื้อของ รองลงมาคือ ค่าที่พัก และค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ด้านลักษณะของนักท่องเที่ยวนั้น นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชายมากกว่านักท่องเที่ยวหญิงในสัดส่วนประมาณร้อยละ 60 ต่อ 40 โดยในปี พ.ศ. 2541-2542 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จัดการเดินทางมาเอง (Non Group Tour) แต่ในปี พ.ศ. 2543-2545 ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนไป กล่าวคือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว (Group Tour) ประมาณร้อยละ 60 โดยนักท่องเที่ยวที่ประเทศไทยได้รับส่วนใหญ่อายุมีช่วงอายุ 25-34 ปี และ 35-44 ปี ซึ่งนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 90 มีวัตถุประสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน ส่วนนักท่องเที่ยวมาเลเซียที่ประเทศไทยได้รับส่วนใหญ่อายุเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพค้าขาย รองลงมาคือนักเรียนนักศึกษา และกลุ่มแม่บ้าน

ตารางที่ 10 สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย
ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545

ข้อมูล	2541	2542	2543	2544	2545
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	918,071	991,060	1,054,469	1,159,630	1,296,109
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	14,458.75	12,601.35	17,870.62	19,086.73	20,413.31
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคน					
ต่อวัน (บาท)	4,210.98	3,985.90	4,226.31	4,412.69	4,268.21
ระยะเวลาพำนัก (วัน)	3.74	3.19	4.01	3.73	3.69
เพศ (ร้อยละ)					
ชาย	65.56	62.00	62.39	63.32	62.94
หญิง	34.44	38.00	37.61	36.68	37.06
อายุ (ร้อยละ)					
ต่ำกว่า 25 ปี	14.23	14.67	15.82	14.83	14.11
25-34 ปี	26.37	23.48	23.55	23.86	22.18
35-44 ปี	25.70	25.65	25.50	25.99	25.76
45-54 ปี	18.46	19.40	19.93	20.59	21.60
55 ปี ขึ้นไป	15.24	16.80	15.20	14.73	16.35
ลักษณะการมาเยือน (ร้อยละ)					
การมาเยือนครั้งแรก	31.16	26.93	48.56	52.32	47.88
การมาเยือนซ้ำ	68.84	73.07	51.44	47.68	52.12
ลักษณะการเดินทาง (ร้อยละ)					
จัดการเดินทางมาเอง	61.68	57.98	38.92	35.01	36.04
เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว	38.32	42.02	61.08	64.99	63.96
วัตถุประสงค์การเดินทาง (ร้อยละ)					
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	92.85	91.69	91.73	89.40	91.87
ติดต่อธุรกิจ	4.68	5.58	5.87	7.72	5.22
ประชุม/สัมมนา	0.97	1.15	0.97	1.24	1.17
อื่นๆ	1.50	1.58	1.43	1.64	1.74

หมายเหตุ: วัตถุประสงค์การเดินทางอื่นๆ เช่น การศึกษา และเยี่ยมญาติ เป็นต้น
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542-2546ค)

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีเมืองหลวงคือโตเกียว มีพื้นที่ 377,719 ตารางกิโลเมตร และมีจำนวนประชากร 127 ล้านคน โดยภาษาที่ใช้คือ ภาษาญี่ปุ่น มีการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีจักรพรรดิเป็นประมุข ประชาชนนับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน และชินโต (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546ค: EA-46)

สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นสร้างรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศให้กับประเทศไทยมากเป็นอันดับ 1 เพราะประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจดี และรัฐบาลญี่ปุ่นให้การสนับสนุนประชาชนในการท่องเที่ยวต่างประเทศ ฉะนั้นนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นจึงเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากที่สุดของประเทศไทย และแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยยังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นอยู่มาก โดยแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม 5 อันดับแรกคือ กรุงเทพฯ ภูเก็ต เชียงใหม่ พัทยา และเกาะสมุย สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2541 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 986,264 คน โดยในช่วงครึ่งปีแรกจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนลดลงถึงร้อยละ 6.00 ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจซึ่งตกอยู่ในภาวะที่น่าเป็นห่วงของประเทศญี่ปุ่น และการอ่อนตัวลงของค่าเงินเยนอย่างมาก ส่งผลให้การเดินทางออกนอกประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นชะลอตัวลดลงอย่างมาก เมื่อเข้าสู่ครึ่งปีหลัง สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นเริ่มมีการปรับตัวดีขึ้น จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.55 ทั้งนี้เป็นผลจากภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นมีการปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น และความนิยมต่อแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2542 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.94 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 1,064,539 คน ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในโครงการ One Million โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นครั้งแรก (First Visit) มีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 14.89 ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเยือนซ้ำ (Revisit) อยู่ในภาวะทรงตัว ทั้งนี้เมื่อพิจารณากระแสการเดินทางออกของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น

พบว่าการเดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาคเอเชียมีการขยายตัวสูงขึ้น โดยประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นนิยมเป็นอันดับที่ 3 รองจากประเทศเกาหลีใต้ และจีน ในขณะที่การเดินทางท่องเที่ยวนอกภูมิภาคอย่างยุโรป อเมริกาและโอเชียเนีย กลับมีการขยายตัวลดลง ซึ่งเป็นผลจากภาวะทางเศรษฐกิจที่ยังไม่น่าไว้วางใจของภูมิภาคเอเชีย ทำให้นักท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้หันมาเดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาคเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายทางการท่องเที่ยว โดยในปี พ.ศ. 2543 สถานการณ์ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นยังคงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจากญี่ปุ่นเป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,197,931 คน หรือมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.53 โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มที่เดินทางมาเยือนซ้ำ (Revisit) และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมจัดการเดินทางมาเอง (Non Group Tour) มีการขยายตัวที่สูงขึ้นจากปีก่อน ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของประเทศไทยยังคงได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเหมือนเช่นเคย โดยจะเห็นได้จากกระแสการเดินทางเข้าภูเก็ตและเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น ซึ่งมีอัตราการขยายตัวกว่าร้อยละ 30 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวที่ดีได้แก่ กลุ่มคนวัยทำงาน กลุ่มผู้สูงอายุ รวมทั้งกลุ่มผู้สนใจกีฬาอล์ฟซึ่งได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องในปีนี้อย่างมากทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน

ส่วนปี พ.ศ. 2544 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 2.45 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 1,168,548 คน โดยสถานการณ์ช่วง 8 เดือนแรกของปีนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นมีการเติบโตในเกณฑ์ที่น่าพอใจ กระแสการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลอย่างภูเก็ตได้รับความนิยมสูงมาก แต่หลังจากเกิดเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในสหรัฐอเมริกา การเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นได้รับผลกระทบอย่างมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นให้ความสำคัญต่อเรื่องสวัสดิภาพและความปลอดภัยสูงมาก จึงมีการยกเลิกและระงับการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเองก็ได้รับผลกระทบด้วย ส่งผลให้ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นลดลงถึงร้อยละ 25.66 และเป็นแรงจูงใจที่สำคัญทำให้การเติบโตลดลง สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2545 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.60 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 1,222,270 คน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากกระแสการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยพบว่า ในช่วง 9 เดือนแรกนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นมีการชะลอตัวอย่างต่อเนื่องมาตลอด แต่เมื่อเข้าสู่ไตรมาสสุดท้ายกระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นเริ่มมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะได้รับผลดีมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในบาหลี จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น โดยกระแสการเดินทางเข้าภูเก็ตในปีนี้มีอัตรา

การขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.1 ผนวกกับการได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดทำแผนส่งเสริมการตลาดในประเทศญี่ปุ่น จึงทำให้กระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปีนี้มี การเติบโตดีขึ้น

รายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวและลักษณะของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยสูงสุดในปี พ.ศ. 2544 ซึ่งมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 7.12 วัน ส่วนปี พ.ศ. 2545 ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยลดลงเล็กน้อยเหลือ 6.56 วัน โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันสูงสุดในปี พ.ศ. 2542 เท่ากับ 4,507.04 บาท ส่วนปี พ.ศ. 2545 มีการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันลดลงเหลือ 4,247.94 บาท ก่อให้เกิดรายได้ทางการท่องเที่ยวแก่ประเทศไทยทั้งสิ้น 31,446.08 ล้านบาท และ 34,060.38 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ นับเป็นรายได้ที่สูงเป็นอันดับ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่น ส่วนโครงสร้างค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่อยู่ในหมวดค่าที่พัก รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายซื้อของ และค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ตามลำดับ (ตารางที่ 11)

ด้านลักษณะของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชายมากกว่านักท่องเที่ยวหญิงในสัดส่วนประมาณร้อยละ 60 ต่อ 40 โดยนักท่องเที่ยวที่ประเทศไทยได้รับมากที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 25-34 ปี รองลงมาคือ ช่วงอายุ 45-54 ปี ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพแรงงาน และกลุ่มนักธุรกิจ นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 50 มีการมาเยือนซ้ำ (Revisit) ส่วนลักษณะการเดินทางนั้นมีการจัดการเดินทางมาเอง (Non Group Tour) และเดินทางมาด้วยบริษัทนำเที่ยว (Group Tour) ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศประมาณร้อยละ 90 เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีน หรือประเทศจีนมีเมืองหลวงคือ ปักกิ่ง มีพื้นที่ 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร และมีจำนวนประชากร 1,275 ล้านคน โดยภาษาที่ใช้ในราชการคือ จีนแมนดาริน มีการปกครองแบบสาธารณรัฐประชาชนตามระบอบลัทธิคอมมิวนิสต์ ประชาชนนับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน ขงจื้อ และเต๋า (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546ค: EA-38)

ตารางที่ 11 สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น
ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545

ข้อมูล	2541	2542	2543	2544	2545
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	986,264	1,064,539	1,197,931	1,168,548	1,222,270
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	20,315.61	30,802.68	29,973.77	31,446.08	34,060.38
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคน					
ต่อวัน (บาท)	3,354.80	4,507.04	4,081.78	3,779.55	4,247.94
ระยะเวลาพำนัก (วัน)	6.14	6.42	6.13	7.12	6.56
เพศ (ร้อยละ)					
ชาย	62.76	61.40	61.20	63.19	62.35
หญิง	37.24	38.60	38.80	36.81	37.65
อายุ (ร้อยละ)					
ต่ำกว่า 25 ปี	16.70	17.64	16.61	15.75	13.79
25-34 ปี	25.38	24.74	25.21	25.54	24.83
35-44 ปี	17.24	17.52	18.10	19.00	19.66
45-54 ปี	21.51	20.65	20.65	20.60	20.53
55 ปี ขึ้นไป	19.17	19.45	19.43	19.11	21.19
ลักษณะการมาเยือน (ร้อยละ)					
การมาเยือนครั้งแรก	50.79	54.07	52.51	45.36	48.20
การมาเยือนซ้ำ	49.21	45.93	47.49	54.64	51.80
ลักษณะการเดินทาง (ร้อยละ)					
จัดการเดินทางมาเอง	48.98	47.99	50.64	54.96	50.72
เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว	51.02	52.01	49.36	45.04	49.28
วัตถุประสงค์การเดินทาง (ร้อยละ)					
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	86.81	87.73	87.60	87.38	88.55
ติดต่อธุรกิจ	11.14	10.12	10.62	10.78	9.58
ประชุม/สัมมนา	0.30	0.35	0.38	0.42	0.41
อื่นๆ	1.75	1.80	1.40	1.42	1.46

หมายเหตุ: วัตถุประสงค์การเดินทางอื่นๆ เช่น การศึกษา และเยี่ยมญาติ เป็นต้น
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542-2546ค)

สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน

จากการเปลี่ยนแปลงวิธีการบริหารประเทศของรัฐบาลจีน ภายใต้การดำเนินนโยบายเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจแบบสมัยใหม่ของประเทศจีน ทำให้ภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศจีนดีขึ้นและส่งผลให้ประชาชนมีกำลังทรัพย์มากขึ้น จึงเพิ่มโอกาสในการเดินทางไปต่างประเทศของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนมากขึ้น และจากความสัมพันธ์อันดีของประเทศไทยและประเทศจีน จึงทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศเป้าหมายในการเข้ามาเยี่ยมเยือน เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความร่วมมือ และเพื่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษาดังนั้นนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนจึงหลั่งไหลเข้าประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งความคล้อยคลึงทางด้านวัฒนธรรม ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ระยะเวลาการเดินทางที่ไม่ไกลจนเกินไป ตลอดจนระดับค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงลิ้นเป็นปัจจัยที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนให้มาเยือนประเทศไทย ทั้งนี้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนนิยมการเที่ยวแบบที่มีกิจกรรมบันเทิงร่วมอยู่ด้วย สำหรับแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนนิยมยังคงเป็นกรุงเทพฯ และพัทยา ขณะที่ภูเก็ตกำลังได้รับความนิยมอย่างมาก

สถานการณ์การท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2541 ประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนจำนวนทั้งสิ้น 571,061 คน โดยในช่วงไตรมาสที่ 1 และ 2 ของปีนี้ กระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนมีอัตราการขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเป็นตลาดนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพดี มีกำลังการซื้อสูง เมื่อเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเมื่อเข้าสู่ช่วงไตรมาสที่ 3 กระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนที่เดินทางเข้าท่องเที่ยวในประเทศไทยยังคงมีแนวโน้มการเติบโตดีต่อไปอีก เนื่องจากประเทศไทยมีการอำนวยความสะดวกเรื่องระเบียบวิธีการเข้าเมืองให้กับนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเพิ่มขึ้น โดยให้นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเดินทางเข้าประเทศไทยได้โดยใช้หนังสือเอกสารที่ทางการจีนออกแทนให้โดยไม่จำเป็นต้องใช้หนังสือเดินทาง รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนไม่จำเป็นต้องทำวีซ่ามาจากประเทศจีน สามารถมาทำได้ที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองของประเทศไทย และในปี พ.ศ. 2542 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง คิดเป็นร้อยละ 35.82 ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวมากที่สุดคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นครั้งแรก (First Visit) โดยมีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 42.63 และนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาประเทศไทยโดยใช้บริการบริษัทนำเที่ยว ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนมี

การเติบโตอย่างมากคือ ระดับราคาทัวร์ในประเทศไทยที่ค่อนข้างถูก กอปรกับความร่วมมือจากภาครัฐและภาคเอกชนในการอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวจากประเทศจีน

ส่วนปี พ.ศ. 2543 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนมีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 9.22 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 704,080 คน เนื่องจากในช่วงครึ่งปีหลัง นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนมีการขยายตัวลดลงอย่างมาก โดยมีปัจจัยหลักคือปัญหานักท่องเที่ยวถูกหลอกลวงและการขายทัวร์คุณภาพต่ำ ส่งผลให้บริษัททัวร์ของประเทศจีนไม่ส่งนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และต้องการให้ประเทศไทยแก้ปัญหาเรื่องนี้อย่างจริงจัง ซึ่งประเทศไทยก็ได้เสนอให้มีการเซ็นสัญญาซื้อขายรายการนำเที่ยวระหว่างบริษัททัวร์ของประเทศจีนกับบริษัททัวร์ของประเทศไทย โดยใช้ระบบ Term and Mode of Payment ผ่านสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีเงินเข้าประเทศไทยจากรายได้ที่เกิดจากการขายรายการนำเที่ยวจริง โดยกำหนดราคาขายขั้นต่ำไว้ที่ 18 เหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 720 บาท แต่มาตรการนี้ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้เนื่องจากยังมีบางบริษัททัวร์ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการที่รัฐบาลกำหนดไว้ โดยในปี พ.ศ. 2544 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนมีจำนวนลดลงเล็กน้อย มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 1.31 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 694,886 คน โดยในช่วงครึ่งปีแรกกระแสการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยขยายตัวลดลงต่อเนื่องจากปีก่อน แต่เมื่อเข้าสู่ครึ่งปีหลังกระแสการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างน่าพอใจจะมีเพียงแต่ในเดือนกันยายนเท่านั้นที่ขยายตัวลดลง ซึ่งเป็นเพียงผลระยะสั้นจากปัจจัยด้านลบของเหตุการณ์ก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ

สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2545 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนเริ่มมีทิศทางการปรับตัวดีขึ้น โดยประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเป็นจำนวนทั้งสิ้น 763,139 คน หรือมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.82 ซึ่งในปีนี้กระแสการเดินทางเข้าของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีน รวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยใช้บริการกับบริษัทนำเที่ยวก็เริ่มมีการปรับตัวที่ดีขึ้น แม้ว่าในช่วงไตรมาสที่ 3 กระแสการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจะมีการขยายตัวลดลง แต่เมื่อเข้าสู่ไตรมาสสุดท้ายสถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเริ่มมีการปรับตัวดีขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลจากปัจจัยส่งเสริมทางบวกจากการเพิ่มเที่ยวบินของการบินไทย ในเส้นทางกรุงเทพฯ-เซี่ยงไฮ้ 3 เที่ยวบิน/สัปดาห์ และเส้นทางกรุงเทพฯ-ปักกิ่ง 3 เที่ยวบิน/สัปดาห์ และสายการบิน Air China ในการบริการเที่ยวบินเส้นทาง ปักกิ่ง-ภูเก็ต 2 เที่ยวบิน/สัปดาห์

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนมีแนวโน้มการเติบโตที่ดีขึ้น โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญคือ ระดับราคาทัวร์ในประเทศไทยที่ค่อนข้างถูกและคุ้มค่าเงิน กอปรกับความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนในการอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวจากประเทศจีน และแก้ปัญหาทัวร์คุณภาพต่ำอย่างจริงจังต่อเนื่อง รวมถึงการจัดทำแผนส่งเสริมตลาดอย่างหนัก แต่ทั้งนี้จากการที่รัฐบาลจีนขยายจำนวนประเทศที่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเดินทางไปได้มากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งปัจจุบันมี 20 ประเทศได้แก่ ประเทศบรูไน อินโดนีเซีย ไทย มาเลเซีย กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม เนปาล ฮองกง มาเก๊า ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อียิปต์ เยอรมนี และมอลดีวา จึงทำให้ประเทศไทยมีคู่แข่งขันในการทำตลาดในประเทศจีนมากขึ้น ฉะนั้นประเทศไทยจึงควรเสนอขายแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เนื่องจากปัจจุบันผู้ประกอบการนำเที่ยวในประเทศไทยยังขายแหล่งท่องเที่ยวเดิม ๆ เช่น กรุงเทพฯ พัทยา และซาฟารีเวิลด์ เป็นต้น เพื่อให้เกิดแรงจูงใจสำหรับนักท่องเที่ยวจีนให้เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากยิ่งขึ้นในอนาคต

รายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวและลักษณะของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 5.78 วัน ในปี พ.ศ. 2544 และเพิ่มขึ้นเป็น 6.06 วัน ในปี พ.ศ. 2545 ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประเทศไทยทั้งสิ้น 16,976.77 ล้านบาท และ 18,750.62 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 4,226.82 บาท และ 4,054.52 บาท ในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ ส่วนโครงสร้างค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่อยู่ในหมวดการจับจ่ายซื้อของ รองลงมาคือ ค่าที่พัก และค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ตามลำดับ (ตารางที่ 12)

ด้านลักษณะของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชายมากกว่านักท่องเที่ยวหญิงในสัดส่วนประมาณร้อยละ 55 ต่อ 45 โดยนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 80 เป็นกลุ่มที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยเป็นครั้งแรก (First Visit) และมีลักษณะการเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว (Group Tour) ส่วนนักท่องเที่ยวที่ประเทศไทยได้รับส่วนใหญ่อายุในช่วงอายุ 25-34 ปี และ 35-44 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานมากที่สุด โดยวัตถุประสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยประมาณร้อยละ 95 เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน

ตารางที่ 12 สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีน
ในช่วงปี พ.ศ.2541-2545

ข้อมูล	2541	2542	2543	2544	2545
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	571,061	775,626	704,080	694,886	763,139
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	17,154.93	25,425.13	17,208.89	16,976.77	18,750.62
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคน					
ต่อวัน (บาท)	4,267.11	4,262.70	4,288.01	4,226.82	4,054.52
ระยะเวลาพำนัก (วัน)	7.04	7.69	5.70	5.78	6.06
เพศ (ร้อยละ)					
ชาย	53.41	52.44	54.41	55.29	55.43
หญิง	46.59	47.56	45.59	44.71	44.57
อายุ (ร้อยละ)					
ต่ำกว่า 25 ปี	9.11	9.51	9.96	10.76	10.27
25-34 ปี	27.86	26.61	27.22	28.52	27.27
35-44 ปี	27.99	27.49	28.48	29.24	28.50
45-54 ปี	18.52	19.58	19.33	18.34	20.06
55 ปี ขึ้นไป	16.52	16.81	15.01	13.14	13.90
ลักษณะการมาเยือน (ร้อยละ)					
การมาเยือนครั้งแรก	85.50	89.56	85.43	76.73	81.24
การมาเยือนซ้ำ	14.50	10.44	14.57	23.27	18.76
ลักษณะการเดินทาง (ร้อยละ)					
จัดการเดินทางมาเอง	19.17	15.12	22.72	27.23	22.84
เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว	80.83	84.88	77.28	72.77	77.16
วัตถุประสงค์การเดินทาง (ร้อยละ)					
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	94.95	95.75	94.29	93.47	94.02
ติดต่อธุรกิจ	3.22	2.55	3.66	4.25	3.96
ประชุม/สัมมนา	0.43	0.41	0.48	0.63	0.64
อื่นๆ	1.40	1.29	1.57	1.65	1.38

หมายเหตุ: วัตถุประสงค์การเดินทางอื่นๆ เช่น การศึกษา และเยี่ยมญาติ เป็นต้น
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542-2546ค)

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้

ประเทศเกาหลีใต้มีเมืองหลวงคือโซล มีพื้นที่ 99,434 ตารางกิโลเมตร และมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 47.7 ล้านคน โดยภาษาที่ใช้คือ ภาษาเกาหลี มีการปกครองแบบสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนนับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน ขงจื้อ และคริสต์ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546ค: EA-50)

สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้

สถานการณ์การท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2541 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ยังคงอยู่ในภาวะซบเซาต่อเนื่องจากปีก่อน โดยมีนักท่องเที่ยวเพียง 202,841 คน เนื่องจากปัญหาภาวะทางเศรษฐกิจตกต่ำในปี พ.ศ. 2540 การล้มละลายของสถาบันการเงินและบริษัทขนาดใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเกาหลีใต้ อัตราคนว่างงานเพิ่มสูงขึ้น ด้วยเหตุนี้ชนชั้นกลางที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยจึงได้รับผลกระทบค่อนข้างสูง ในขณะที่เดียวกันปัญหาทัวร์คุณภาพต่ำก็ได้แพร่ระบาดเข้าสู่นักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ ส่งผลให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ไม่ดีในสายตาของชาวเกาหลีใต้ นอกจากนี้สายการบินหลายบริษัทที่ทำการบินสู่เกาหลีใต้ได้ลดจำนวนเที่ยวบินลงหรือหยุดบินชั่วคราวในเส้นทางนี้ รวมถึงภาครัฐบาลเกาหลีใต้ได้ออกมาตรการเข้มงวดในการกวดขันผู้เดินทางออกไปเที่ยวต่างประเทศ และมีการรณรงค์ต่อต้านการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ แต่ในปี พ.ศ. 2542 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้มีการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.65 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 338,039 คน เป็นผลจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่เริ่มดีขึ้นของประเทศเกาหลีใต้ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นและเริ่มเดินทางออกนอกประเทศมากขึ้น โดยประเทศไทยเป็นประเทศจุดหมายหลักที่มีอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้สูงโดดเด่นกว่าประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน

ในปี พ.ศ. 2543 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้มีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจำนวนทั้งสิ้น 447,798 คน หรือมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.47 ซึ่งนับเป็นการกลับมาฟื้นตัวในทิศทางที่ดีของนักท่องเที่ยวจากประเทศนี้ โดยปัจจัยหลักที่สนับสนุนคือ การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเกาหลีใต้ ส่วนปี พ.ศ. 2544 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น

ร้อยละ 23.49 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 552,977 คน ซึ่งปัจจัยบวกยังคงเป็นเรื่องของภาวะเศรษฐกิจของประเทศเกาหลีใต้ อย่างไรก็ตามเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในสหรัฐฯ ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ กระแสการเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ยังคงมีการขยายตัวที่ดี โดยแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้นิยม ได้แก่ กรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต

สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2545 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ ยังคงเติบโตในเกณฑ์สูงต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.62 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยว 717,361 คน ซึ่งปีนี้กระแสการเดินทางเข้าสู่ภูเก็ตมีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นมาก นอกจากนี้แม้ในเดือนตุลาคมจะเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบที่บาหลีและฟิลิปปินส์ แต่นักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้กลับไม่ได้รับผลกระทบ ในทางตรงกันข้ามในช่วงไตรมาสสุดท้ายกระแสการเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ยังคงมีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอีก สำหรับอุปสรรคที่ควรให้ความสำคัญคือ ปัญหาทัวร์คุณภาพต่ำ ซึ่งยังเป็นเรื่องที่ควรระวังอย่างมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ส่วนใหญ่ นิยมเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว

รายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวและลักษณะของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยสูงสุดใน ปี พ.ศ. 2541 ซึ่งมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 6.14 วัน โดยในปี พ.ศ. 2545 นั้น มีระยะเวลาการพำนักเฉลี่ยลดลงเหลือ 5.36 วัน ส่วนด้านรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2544 มีรายได้ 13,440.94 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 17,327.35 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2545 โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 4,813.17 บาท และ 4,510.06 บาท ในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ ส่วนโครงสร้างค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่อยู่ในหมวดการจับจ่ายซื้อของ รองมาคือ ค่าที่พักและค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ตามลำดับ (ตารางที่ 13)

ด้านลักษณะของนักท่องเที่ยวที่มานั้น นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชายมากกว่านักท่องเที่ยวหญิงในสัดส่วนประมาณร้อยละ 55 ต่อ 45 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยเป็นครั้งแรก (First Visit) และเป็นกลุ่มที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว (Group Tour) ส่วนนักท่องเที่ยวที่ประเทศไทยได้รับ

ตารางที่ 13 สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้
ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545

ข้อมูล	2541	2542	2543	2544	2545
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	202,841	338,039	447,798	552,977	716,778
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	5,714.67	5,738.25	10,631.31	13,440.94	17,327.35
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคน					
ต่อวัน (บาท)	4,588.45	4,352.60	4,107.49	4,813.17	4,510.06
ระยะเวลาพำนัก (วัน)	6.14	3.90	5.78	5.05	5.36
เพศ (ร้อยละ)					
ชาย	57.37	55.42	55.55	55.63	53.71
หญิง	42.63	44.58	44.45	44.37	46.29
อายุ (ร้อยละ)					
ต่ำกว่า 25 ปี	11.90	11.79	12.30	13.59	12.61
25-34 ปี	39.25	35.02	34.02	33.43	31.29
35-44 ปี	21.71	21.64	21.99	21.75	22.48
45-54 ปี	13.20	14.85	15.94	15.76	17.44
55 ปี ขึ้นไป	13.94	16.70	15.75	15.47	16.18
ลักษณะการมาเยือน (ร้อยละ)					
การมาเยือนครั้งแรก	69.13	75.68	76.03	73.40	75.12
การมาเยือนซ้ำ	30.87	24.32	23.97	26.60	24.88
ลักษณะการเดินทาง (ร้อยละ)					
จัดการเดินทางมาเอง	40.49	31.91	31.26	31.48	28.46
เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว	59.51	68.09	68.74	68.52	71.54
วัตถุประสงค์การเดินทาง (ร้อยละ)					
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	85.98	89.36	90.21	91.69	93.38
ติดต่อธุรกิจ	10.82	8.14	7.69	6.44	5.03
ประชุม/สัมมนา	0.69	0.64	0.62	0.61	0.54
อื่นๆ	2.51	1.86	1.48	1.26	1.05

หมายเหตุ: วัตถุประสงค์การเดินทางอื่นๆ เช่น การศึกษา และเยี่ยมญาติ เป็นต้น
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542-2546ค)

มากที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 25-34 ปี รองลงมาคือ ช่วงอายุ 35-44 ปี ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในกลุ่มนักธุรกิจ และกลุ่มแรงงาน โดยนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 90 เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยว และพักผ่อน

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีเมืองหลวงคือสิงคโปร์ มีพื้นที่ 647.5 ตารางกิโลเมตร และมีจำนวนประชากร 4.1 ล้านคน โดยภาษาที่ใช้มีในราชการมี 4 ภาษาได้แก่ อังกฤษ, จีน, มาเลย์ และทมิฬ มีการปกครองแบบสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 29 นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ และอิสลาม ร้อยละ 19 และ 16 ตามลำดับ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546ค: EA-29)

สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์เป็นหนึ่งในนักท่องเที่ยวกลุ่มหลักที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย เนื่องจากประเทศสิงคโปร์มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจมั่นคง และนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ส่วนใหญ่รู้จักเมืองไทยค่อนข้างดี อีกทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวระยะใกล้การเดินทางสะดวก มีเที่ยวบินจากประเทศสิงคโปร์เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวหลักของประเทศไทยหลายแห่ง โดยนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยที่กรุงเทพฯ และหาดใหญ่ มากที่สุด รองลงมาคือ พัทยา ภูเก็ต และเชียงใหม่

สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2541 มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งสิ้น 586,113 คน มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.11 เนื่องจากประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ได้เปรียบในเรื่องค่าเงิน สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ในราคาถูกลงกว่าเดิม และในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2541 ประเทศสิงคโปร์ได้มีการเปิดบริการเที่ยวบินของสายการบินแห่งชาติสายที่สอง “Angle Airlines” ในเส้นทาง กรุงเทพฯ-สิงคโปร์ 16 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้กระแสการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่วนปี พ.ศ. 2542 นั้น จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.20 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยว

604,867 คน โดยในปีนี้มีอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวที่น้อยกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากประเทศสิงคโปร์เป็นตลาดที่ศักยภาพสูงในภูมิภาคนี้ ทำให้มีผู้เข้ามาทำตลาดนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์มาก ส่งผลให้มีบรรยากาศการแข่งขันสูง โดยประเทศไทยมีคู่แข่งสำคัญอย่างเช่น ประเทศฮ่องกง เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น รวมทั้งประเทศออสเตรเลีย ดังนั้นจึงทำให้ประเทศไทยได้รับส่วนแบ่งตลาดลดลง

ในปี พ.ศ. 2543 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.42 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 655,767 คน โดยประเทศสิงคโปร์ยังคงเป็นตลาดที่มีการแข่งขันสูงต่อไป ดังนั้นประเทศไทยต้องทำการส่งเสริมการตลาดอย่างหนัก เพื่อให้สามารถเพิ่มกระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ส่วนในปี พ.ศ. 2544 นั้น นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.40 ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นน้อยกว่าปีที่ผ่านมา โดยประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์เป็นจำนวนทั้งสิ้น 664,980 คน ทั้งนี้ นับตั้งแต่ต้นปีกระแสการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการเติบโตอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาโดยตลอด แต่ภายหลังจากเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในสหรัฐฯ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 มีผลกระทบต่อกระแสการเดินทางออกนอกประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ให้ความสำคัญต่อเรื่องความปลอดภัยสูง จึงส่งผลกระทบต่อกระแสการเดินทางออกนอกประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์มีปริมาณลดลง ทำให้การเติบโตของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ในปีนี้มีอัตราการขยายตัวไม่สูงเท่าที่ควร โดยในปี พ.ศ. 2545 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์มีจำนวนทั้งสิ้น 683,296 คน หรือมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.75 ซึ่งในปีนี้การเดินทางเข้าที่สนามบินกรุงเทพฯ ของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ในขณะที่สนามบินนานาชาติอื่น ๆ เช่น ภูเก็ต เชียงใหม่ หาดใหญ่ มีการขยายตัวลดลง แต่การเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยทางบกของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ก็ยังคงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ค่อนข้างไหวตัวกับสถานการณ์ต่าง ๆ รอบข้าง ที่จะมีผลต่อเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางด่านลพของแหล่งท่องเที่ยวจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์พอควร สำหรับประเทศไทยในฐานะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวระยะใกล้ ข้าราชการต่าง ๆ ทั้งด้านบวกและด้านลบจึงไปถึงประเทศสิงคโปร์ได้โดยง่าย โดยเฉพาะข้าราชการด้านลบนั้น มักถูกนำไปขยายความเพิ่มเติมจนสร้างความหวั่นเกรงให้กับนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์มาก

ฉะนั้นเมื่อใดมีข่าวคราวไม่ดีเกี่ยวกับประเทศไทย นักท่องเที่ยวจากสิงคโปร์จะชะลอการเดินทางมาเยือนประเทศไทยชั่วคราว และหันเหไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวอื่นแทน แต่ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก การรับข่าวสารและข้อมูลที่ถูกต้อง หรือการเดินทางมาพิสูจน์ความจริงสามารถทำได้ง่าย การฟื้นตัวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์จึงค่อนข้างรวดเร็ว

รายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวและลักษณะของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยสูงสุดในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 4.86 วัน โดยในปี พ.ศ. 2545 นั้น มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยลดลงเล็กน้อยเหลือ 4.10 วัน ส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 4,523.80 บาท และ 4,068.87 บาท ในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประเทศไทยทั้งสิ้น 12,785.01 ล้านบาท และ 11,398.99 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ โดยโครงสร้างค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่อยู่ในหมวดการจับจ่ายซื้อของ รองลงมาคือค่าที่พัก และค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

ด้านลักษณะของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชายมากกว่านักท่องเที่ยวหญิงในสัดส่วนประมาณร้อยละ 60 ต่อ 40 โดยนักท่องเที่ยวที่ประเทศไทยได้รับมากที่สุดมีช่วงอายุ 35-44 ปี รองลงมาคือ ช่วงอายุ 25-34 ปี ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพผู้บริหาร และนักวิชาชีพ นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 75 เป็นกลุ่มที่เดินทางมาเยือนซ้ำ (Revisit) และประมาณร้อยละ 70 มีลักษณะการเดินทางแบบจัดการเดินทางมาเอง (Non Group Tour) โดยวัตถุประสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยประมาณร้อยละ 80 เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน รองลงมาประมาณร้อยละ 15 เพื่อติดต่อธุรกิจ

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวัน

ไต้หวันมีเมืองหลวงคือไทเป มีพื้นที่ 36,188 ตารางกิโลเมตร และมีจำนวนประชากร 22.3 ล้านคน โดยภาษาที่ใช้ได้แก่จีนแมนดาริน(ใช้ในราชการ) ไต้หวัน และสกเกี้ยน มีการปกครองแบบสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนนับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน และชินโต (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546ค: EA-54)

ตารางที่ 14 สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์
ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545

ข้อมูล	2541	2542	2543	2544	2545
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	586,113	604,867	655,767	664,980	683,296
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	11,590.10	11,217.23	13,905.78	12,785.01	11,398.99
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคน					
ต่อวัน (บาท)	4,504.44	4,545.33	4,363.24	4,523.80	4,068.87
ระยะเวลาพำนัก (วัน)	4.39	4.08	4.86	4.25	4.10
เพศ (ร้อยละ)					
ชาย	64.59	64.56	63.97	63.89	61.55
หญิง	35.41	35.44	36.03	36.11	38.45
อายุ (ร้อยละ)					
ต่ำกว่า 25 ปี	14.40	14.34	14.17	13.74	13.54
25-34 ปี	25.00	24.25	24.28	24.30	23.43
35-44 ปี	29.37	30.22	29.02	28.93	28.73
45-54 ปี	19.06	19.32	20.32	20.41	21.10
55 ปี ขึ้นไป	12.17	11.87	12.21	12.62	13.20
ลักษณะการมาเยือน (ร้อยละ)					
การมาเยือนครั้งแรก	24.47	23.73	23.65	21.30	22.64
การมาเยือนซ้ำ	75.53	76.27	76.35	78.70	77.36
ลักษณะการเดินทาง (ร้อยละ)					
จัดการเดินทางมาเอง	70.91	70.44	70.16	73.27	71.98
เดินทางมาด้วยบริษัทนำเที่ยว	29.09	29.56	29.84	26.73	28.02
วัตถุประสงค์การเดินทาง (ร้อยละ)					
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	80.02	79.37	78.11	78.92	80.50
ติดต่อธุรกิจ	16.75	17.49	18.41	17.74	16.33
ประชุม/สัมมนา	1.46	1.31	1.40	1.28	1.20
อื่นๆ	1.77	1.83	2.08	2.06	1.97

หมายเหตุ: วัตถุประสงค์การเดินทางอื่น ๆ เช่น การศึกษา และเยี่ยมญาติ เป็นต้น
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542-2546ค)

สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากไต้หวัน

ไต้หวันเป็นประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง และส่งออกนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากในแต่ละปี จึงทำให้บรรยากาศการแข่งขันทางการตลาดมีสูง ซึ่งประเทศไทยจะใช้ความได้เปรียบด้านค้ำค่าเงินอย่างเดียวยังคงไม่ได้ แต่คุณภาพมาตรฐานทัวร์จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไต้หวัน ซึ่งประเทศไทยมีปัญหาทัวร์คุณภาพต่ำเรื้อรังมานานและขั้นตอนการเติบโตของนักท่องเที่ยวจากไต้หวันมาตลอด แม้ว่าหลายฝ่ายได้พยายามแก้ไขแต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ภาพลักษณ์ของประเทศไทยทางด้านบวกจึงไม่ชัดเจน ดังนั้นความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวไต้หวันจึงถูกเบี่ยงเบนไปยังแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ได้ง่าย ส่วนสถานการณ์การท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2541 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันมีจำนวนทั้งสิ้น 457,360 คน โดยมีอัตราการขยายตัวดีมาตั้งแต่ต้นปี แต่ในเดือนมีนาคมอัตราการขยายตัวเริ่มชะลอตัวลงซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุจากเกิดเหตุการณ์เครื่องบินของ ไชน่า แอร์ไลน์ ตกที่ไทเปช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ จึงมีผลกระทบทำให้นักท่องเที่ยวชาวไต้หวันยกเลิกการเดินทางออกนอกประเทศเป็นจำนวนมาก

ในปี พ.ศ. 2542 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.92 โดยประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจากไต้หวันเป็นจำนวนทั้งสิ้น 557,629 คน ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวจากไต้หวันเริ่มมีการขยายตัวดีมาตั้งแต่เดือนเมษายนเรื่อยมา แต่ในเดือนตุลาคมอัตราการขยายตัวมีการชะลอตัวลงเล็กน้อย ซึ่งเป็นผลจากการเกิดเหตุแผ่นดินไหวในไต้หวันแต่ก็เป็นเพียงผลในระยะสั้นเท่านั้น เมื่อเข้าสู่เดือนพฤศจิกายนและธันวาคม นักท่องเที่ยวจากไต้หวันก็กลับมา มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราสูงต่อไป สำหรับปี พ.ศ. 2543 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันยังคงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจากไต้หวันเป็นจำนวน 707,305 คน หรือมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.84 ในปีนี้นักท่องเที่ยวจากไต้หวันมีแนวโน้มการเติบโตที่ดีมาก ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากสายการบินแมนดารินแอร์ไลน์เพิ่มเที่ยวบินในเส้นทาง ไทเป-เชียงใหม่ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวไต้หวันที่สนใจเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มากขึ้น โดยให้บริการสัปดาห์ละ 2 เที่ยวบิน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2543 รวมทั้งมีการเดินทางมากับเที่ยวบินเช่าเหมาลำ (Charter Flight) ช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายนที่สนามบินอู่ตะเภา รวมทั้งมีการส่งเสริมกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สนใจกอล์ฟอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและภาคเอกชน เช่น การบินไทย ผู้ประกอบการสนามกอล์ฟ และบริษัทนำเที่ยว ได้จัดกิจกรรมทัวร์กอล์ฟในประเทศไทย เนื่องด้วยความพร้อมของสนามและราคาค่าบริการที่คุ้มค่า ทำให้ประเทศไทยได้รับการตอบรับที่ดีจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

สำหรับสถานการณ์ปี พ.ศ. 2544 ประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเป็นจำนวนทั้งสิ้น 724,769 คน หรือมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.47 โดยในช่วงครึ่งปีแรกนักท่องเที่ยวจากไต้หวันมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ภายหลังจากเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในสหรัฐฯ นักท่องเที่ยวจากไต้หวันได้ชะลอการเดินทางลง ส่วนปี พ.ศ. 2545 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันมีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 7.05 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 673,652 คน ซึ่งผกผันกับสถานการณ์ในปีก่อนโดยส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลจากภาวะทางเศรษฐกิจที่ยังซบเซาของไต้หวัน จึงส่งผลให้การใช้จ่ายใช้สอยบางกิจกรรมเป็นไปอย่างระมัดระวัง โดยเฉพาะในเรื่องการท่องเที่ยว ผนวกกับกระแสข่าวความไม่สงบในเรื่องการก่อการร้าย ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของกระแสการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่ได้รับความนิยมคือ ชายทะเลในภาคใต้(ภูเก็ต) และภาคตะวันออก (พัทยา)

รายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวและลักษณะของนักท่องเที่ยวจากไต้หวัน

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 5.45 วัน ในปี พ.ศ. 2544 และลดลงเล็กน้อยเหลือ 5.11 วัน ในปี พ.ศ. 2545 ก่อให้เกิดรายได้ทางการท่องเที่ยวแก่ประเทศไทยทั้งสิ้น 15,949.25 ล้านบาท และ 14,654.56 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 4,037.79 บาท ในปี พ.ศ. 2544 และเพิ่มขึ้นเป็น 4,257.12 บาท ในปี พ.ศ. 2545 สำหรับโครงสร้างค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่อยู่ในหมวดการใช้จ่ายซื้อของ รองลงมาคือ ค่าที่พัก และค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ตามลำดับ (ตารางที่ 15)

ด้านลักษณะของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเป็นนักท่องเที่ยวชายและนักท่องเที่ยวหญิงในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยนักท่องเที่ยวที่ประเทศไทยได้รับมากที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 25-34 ปี รองลงมาคือ ช่วงอายุ 35-44 ปี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยเป็นครั้งแรก (First Visit) และเป็นกลุ่มที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว (Group Tour) ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักธุรกิจ โดยวัตถุประสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยประมาณร้อยละ 90 เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน

ตารางที่ 15 สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวัน
ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545

ข้อมูล	2541	2542	2543	2544	2545
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	457,360	557,629	707,305	724,769	673,652
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	13,977.08	12,816.43	17,132.31	15,949.25	14,654.56
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคน					
ต่อวัน (บาท)	4,180.62	3,882.40	4,212.51	4,037.79	4,257.12
ระยะเวลาพำนัก (วัน)	7.31	5.92	5.75	5.45	5.11
เพศ (ร้อยละ)					
ชาย	55.51	52.99	50.77	48.08	51.27
หญิง	44.49	47.01	49.23	51.92	48.73
อายุ (ร้อยละ)					
ต่ำกว่า 25 ปี	15.74	17.51	17.64	17.49	16.54
25-34 ปี	28.00	28.02	27.40	27.39	27.00
35-44 ปี	26.19	24.05	24.66	24.01	24.47
45-54 ปี	17.17	17.28	17.44	18.17	18.47
55 ปี ขึ้นไป	12.90	13.14	12.86	12.94	13.52
ลักษณะการมาเยือน (ร้อยละ)					
การมาเยือนครั้งแรก	67.54	74.03	74.28	59.19	73.62
การมาเยือนซ้ำ	32.46	25.97	25.72	40.81	26.38
ลักษณะการเดินทาง (ร้อยละ)					
จัดการเดินทางมาเอง	32.65	26.79	31.17	42.81	28.63
เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว	67.35	73.21	68.83	57.19	71.37
วัตถุประสงค์การเดินทาง (ร้อยละ)					
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	91.98	93.25	92.63	93.68	94.16
ติดต่อธุรกิจ	6.55	5.56	5.76	5.37	4.85
ประชุม/สัมมนา	0.44	0.38	0.38	0.26	0.33
อื่นๆ	1.03	0.81	1.23	0.69	0.66

หมายเหตุ: วัตถุประสงค์การเดินทางอื่น ๆ เช่น การศึกษา และเยี่ยมญาติ เป็นต้น
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542-2546ค)

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกง

ฮ่องกงมีเมืองหลวงคือ ฮ่องกง มีพื้นที่ 1,099 ตารางกิโลเมตร และมีจำนวนประชากร 6.8 ล้านคน โดยภาษาที่ใช้มี 2 ภาษาคือ ภาษาจีน และอังกฤษ มีการปกครองแบบสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546ค: EA-43)

สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง

สถานการณ์การท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2541 ประเทศไทยได้รับจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงจำนวนทั้งสิ้น 517,966 คน โดยในช่วงครึ่งปีแรกนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงมีการขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เป็นผลจากการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยเป็นแหล่งช้อปปิ้งสินค้าราคาถูก รวมทั้งมีแรงจูงใจในเรื่องความได้เปรียบของอัตราแลกเปลี่ยนด้วย ส่วนในช่วงครึ่งปีหลังตลาดนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยประเทศไทยยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากรองจากประเทศเกาหลีใต้ สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2542 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงมีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 16.99 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 429,944 คน ซึ่งการปรับตัวลดลงของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงนั้น เป็นไปตามกระแสนักท่องเที่ยวขาออกของฮ่องกงโดยรวมที่ชะลอการเดินทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวหลักต่าง ๆ มาตั้งแต่ต้นปี เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงประสบปัญหาจากผลกระทบทางเศรษฐกิจ ซึ่งเริ่มส่งผลอย่างชัดเจน โดยธุรกิจต่าง ๆ มีการปิดกิจการมากขึ้น และจำนวนคนว่างงานเริ่มสูงขึ้น ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวระยะใกล้ที่เคยได้รับนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงในระดับสูงเมื่อปีที่ผ่านมา ต่างได้รับนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงลดลงทั้งสิ้น ยกเว้นประเทศจีนและไต้หวัน ที่ยังคงได้รับนักท่องเที่ยวในอัตราเพิ่มขึ้น

แต่ในปี พ.ศ. 2543 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.31 โดยประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงทั้งสิ้น 487,151 คน เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงในปีนี้มี การปรับตัวดีขึ้นนับตั้งแต่ต้นปี อันเป็นผลมาจากภาวะทางเศรษฐกิจของฮ่องกงมีการปรับตัวดีขึ้น จึงทำสถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงฟื้นตัวขึ้นมาอีกครั้ง และในปี พ.ศ. 2544 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.45 หรือมีจำนวนทั้งสิ้น 523,465 คน ซึ่งในช่วงครึ่งปีแรกนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงมีการเติบโตที่ดี แต่เมื่อเข้าสู่ช่วงครึ่งปีหลังกระแสการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการขยายตัวลดลง เป็นผลจากภาวะ

เศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะเศรษฐกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ประเทศญี่ปุ่น จีน ไต้หวัน เกาหลี สิงคโปร์ และฮ่องกง กอปรกับปัญหาการก่อการร้ายในประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากฮ่องกงซึ่งให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัย ชะลอการเดินทางออกนอกประเทศลง

สำหรับสถานการณ์ท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2545 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงอยู่ในช่วงภาวะทรงตัว คือมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.51 หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 526,138 คน โดยกระแสการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ช่วงต้นปี และเริ่มมีการปรับทิศทางดีขึ้นในช่วงครึ่งปีหลัง แต่เมื่อเข้าสู่ช่วง 2 เดือนสุดท้ายกระแสการเดินทางก็เริ่มปรับตัวลดลงอีกครั้ง ซึ่งปัจจัยสำคัญน่าจะเป็นผลจากภาวะทางเศรษฐกิจที่ยังไม่ดีขึ้นของฮ่องกง ทำให้นักท่องเที่ยวจากฮ่องกงเดินทางท่องเที่ยวลดลงกอปรกับประเทศไทยถูกประเทศคู่แข่งขึ้นดึงส่วนแบ่งตลาดไป อันได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน และจีน เป็นต้น สำหรับแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่ได้รับความนิยม คือ กรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยควรระวังปัญหาทัวร์คุณภาพต่ำ เนื่องจากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงนิยมการเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว ประกอบกับแนวโน้มราคาทัวร์เหมาจ่ายจากฮ่องกงไปประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย โดยเฉพาะประเทศไทยจะลดลง ทางผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว จึงควรรักษามาตรฐานในเรื่องคุณภาพของทัวร์ด้วย มิใช่ลดไปตามราคาทัวร์

รายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวและลักษณะของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยสูงสุดในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 5.14 วัน โดยในปี พ.ศ. 2545 นั้น มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยลดลงเหลือ 4.70 วัน ส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 4,882.52 บาท และ 4,662.38 บาท ในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประเทศไทยทั้งสิ้น 10,990.06 ล้านบาท และ 11,529.37 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตามลำดับ โดยโครงสร้างค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่อยู่ในหมวดการจับจ่ายซื้อของ รองลงมาคือ ค่าที่พัก และ ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 สภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกง
ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545

ข้อมูล	2541	2542	2543	2544	2545
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	517,966	429,944	487,151	523,465	526,138
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	12,391.57	7,955.81	11,853.98	10,990.06	11,529.37
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคน					
ต่อวัน (บาท)	4,663.44	4,502.26	4,734.10	4,882.52	4,662.38
ระยะเวลาพำนัก (วัน)	5.13	4.11	5.14	4.30	4.70
เพศ (ร้อยละ)					
ชาย	54.44	55.25	52.98	52.50	51.10
หญิง	45.56	44.75	47.02	47.50	48.90
อายุ (ร้อยละ)					
ต่ำกว่า 25 ปี	19.96	19.99	18.97	18.52	17.66
25-34 ปี	29.48	28.16	27.96	27.08	26.68
35-44 ปี	27.88	28.96	29.85	29.29	30.20
45-54 ปี	14.40	14.85	15.57	16.22	16.39
55 ปี ขึ้นไป	8.28	8.04	7.65	8.89	9.07
ลักษณะการมาเยือน (ร้อยละ)					
การมาเยือนครั้งแรก	55.74	54.70	52.07	45.52	47.66
การมาเยือนซ้ำ	44.26	45.30	47.93	54.48	52.34
ลักษณะการเดินทาง (ร้อยละ)					
จัดการเดินทางมาเอง	40.29	43.04	47.43	50.62	48.72
เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว	59.71	56.96	52.57	49.38	51.28
วัตถุประสงค์การเดินทาง (ร้อยละ)					
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	90.24	88.70	88.45	90.04	91.18
ติดต่อธุรกิจ	8.60	9.90	10.10	8.73	7.55
ประชุม/สัมมนา	0.59	0.72	0.82	0.75	0.75
อื่นๆ	0.57	0.68	0.63	0.48	0.52

หมายเหตุ: วัตถุประสงค์การเดินทางอื่น ๆ เช่น การศึกษา และเยี่ยมญาติ เป็นต้น
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542-2546ค)

ด้านลักษณะของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงเป็นนักท่องเที่ยวชายและนักท่องเที่ยวหญิงในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยนักท่องเที่ยวที่ประเทศไทยได้รับส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 25-34 ปี และ 35-44 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพค้าขายมากที่สุด และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีลักษณะการเดินทางกับบริษัทนำเที่ยว (Group Tour) ส่วนการมาเยือนของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงนั้น การมาเยือนครั้งแรก (First Visit) และการมาเยือนซ้ำ (Revisit) มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยวัตถุประสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยประมาณร้อยละ 90 เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ในบทนี้แยกพิจารณาเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์ หรือจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยจำแนกออกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว 7 ประเทศ

ส่วนที่ 2 ทำการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546-2547 โดยจำแนกออกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว 7 ประเทศ

อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มายังประเทศไทย

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์ หรือจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยจำแนกออกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว 7 ประเทศ ดังต่อไปนี้ มาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ไต้หวัน และฮ่องกง สำหรับเกณฑ์การพิจารณาเลือกตัวแปรเข้ามาในแบบจำลองนั้น จะต้องมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งผ่านการเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise

ประเทศมาเลเซีย

จากตารางผนวกที่ 1 พบว่า สมการที่ 1.2 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศมาเลเซีย ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลองจากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียกับตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวม

ทั้งสิ้น 2 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนประชากรของประเทศมาเลเซีย และ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ดังนี้

$$\ln INT_{1t}^1 = -6.95 + 0.8783 \ln POP_{1t} + 0.4317 \ln INT_{1t-1} \dots\dots\dots (1)$$

$$(2.27)^{**} \qquad (1.86)^*$$

$$R^2 = 0.8981 \qquad \text{Adjusted } R^2 = 0.8861$$

$$F\text{-test} = 74.9202 \qquad \text{S.E. of Regression} = 0.0842$$

จากตารางผนวกที่ 2 พบว่า สมการที่ 1.3 เป็นสมการที่ดีที่สุดในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศมาเลเซียในแบบจำลอง จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียกับตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติเพียง 1 ตัวแปรเท่านั้น คือ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ดังนี้

$$\ln INT_{1t}^2 = 1.02 + 0.9287 \ln INT_{1t-1} \dots\dots\dots (2)$$

$$(10.84)^{***}$$

$$R^2 = 0.8673 \qquad \text{Adjusted } R^2 = 0.8599$$

$$F\text{-test} = 117.6076 \qquad \text{S.E. of Regression} = 0.0934$$

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างแบบจำลองที่ใช้มูลค่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 กับแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน ของประเทศมาเลเซีย พบว่า แบบจำลองที่ใช้มูลค่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียได้ดีกว่า โดยพิจารณาจากค่า Adjusted R² ที่มากกว่า และ ค่า S.E. of Regression ที่น้อยกว่า ซึ่งแบบจำลองที่ได้นี้จะไม่มีปัญหา Multicollinearity เพราะผ่านการเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise แล้ว มาทำการตรวจสอบปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยวิธีทดสอบค่า Q-Statistic และ ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM

Test ซึ่งผลการตรวจสอบแบบจำลองนี้ พบว่าไม่มีปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 3 และ 4) ส่วนการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยวิธี White Heteroscedasticity Test นั้น พบว่าแบบจำลองนี้ไม่มีปัญหา Heteroscedasticity โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 5) ดังนั้นแบบจำลองที่ได้จึงเป็นแบบจำลองที่สมบูรณ์ปลอดจากปัญหา Multicollinearity ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation และ ปัญหา Heteroscedasticity

จากแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิตินี้ สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียได้ประมาณร้อยละ 88.61 (Adjusted R^2) โดยมีค่าสถิติ F (F-statistic) ประมาณ 74.92 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า จำนวนประชากรของประเทศมาเลเซีย และ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียในทิศทางเดียวกัน โดยจำนวนประชากรของประเทศมาเลเซีย มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 0.88 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 2.27 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ถ้าจำนวนประชากรของประเทศมาเลเซีย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียเดินทางมายังประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.88 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 0.43 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 1.86 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 หมายความว่า ถ้าจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 สามารถคาดการณ์ได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียเดินทางมายังประเทศไทยในปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.43 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

โดยสรุปแล้ว ตัวแปรอิสระจำนวนประชากรของประเทศมาเลเซีย มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียมากที่สุด อันเป็นผลเนื่องมาจากประเทศ

มาเลเซียมีดินแดนติดกับประเทศไทย ส่งผลให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเฉพาะทางบกทางภาคใต้ของประเทศไทย ส่วนตัวแปรอิสระจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีผลต่อแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียในอันดับรองลงมา ซึ่งสอดคล้องกับสภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย คือ มีการมาเยือนซ้ำ (Revisit) ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 50 ซึ่งจะนำไปตามแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์

ประเทศญี่ปุ่น

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างแบบจำลองที่ใช้มูลค่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 กับแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน ของประเทศญี่ปุ่น พบว่าแบบจำลองที่ได้เป็นแบบจำลองที่มีตัวแปรเดียวกัน โดยจากตารางผนวกที่ 6 พบว่า สมการที่ 2.2 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศญี่ปุ่น ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลองจากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นกับตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวมทั้งสิ้น 2 ตัวแปร ได้แก่ ราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศญี่ปุ่น และ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา

ส่วนตารางผนวกที่ 7 พบว่า สมการที่ 2.4 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศญี่ปุ่นในแบบจำลอง จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นกับตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวมทั้งสิ้น 2 ตัวแปร ได้แก่ ราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศญี่ปุ่น และ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ดังนี้

$$\ln INT_{2t} = 3.45 - 0.5239 \ln RP_{2t} + 0.8041 \ln INT_{2t-1} \dots\dots\dots (3)$$

(-4.13)^{***}   (15.32)^{***}

$$R^2 = 0.9814 \qquad \text{Adjusted } R^2 = 0.9792$$

$$F\text{-test} = 448.6574 \qquad \text{S.E. of Regression} = 0.0836$$

นำแบบจำลองที่ได้ซึ่งไม่มีปัญหา Multicollinearity เพราะผ่านการเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise แล้ว มาทำการตรวจสอบปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยวิธี ทดสอบค่า Q-Statistic และ ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ซึ่งผลการ ตรวจสอบแบบจำลองนี้ พบว่าไม่มีปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 8 และ 9) ส่วนการตรวจสอบ ปัญหา Heteroscedasticity โดยวิธี White Heteroscedasticity Test นั้น พบว่าแบบจำลองนี้ไม่มี ปัญหา Heteroscedasticity โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 10) ดังนั้นแบบจำลองที่ได้จึงเป็นแบบจำลองที่สมบูรณ์ปลอดจากปัญหา Multicollinearity ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation และ ปัญหา Heteroscedasticity

จากแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น พบว่าตัวแปร อีตระทั้ง 2 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิตินี้ สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จากประเทศญี่ปุ่นได้ประมาณร้อยละ 97.92 (Adjusted R²) โดยมีค่าสถิติ F (F-statistic) ประมาณ 448.66 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาตัวแปรอีตระแต่ละตัว พบว่า ราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศญี่ปุ่น มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 0.52 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 4.13 และมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า ถ้าราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 จะทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นเดินทางมายังประเทศไทยลดลงร้อยละ 0.52 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน ประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น

ในทิศทางเดียวกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 0.80 และมีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 15.32 หมายความว่า ถ้าจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 สามารถคาดการณ์ได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นเดินทางมายังประเทศไทยในปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.80 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

โดยสรุปแล้ว ตัวแปรอิสระจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น คือ มีการมาเยือนซ้ำ (Revisit) ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 50 ส่วนตัวแปรอิสระราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศญี่ปุ่นนั้น เมื่อราคาโดยเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น จะทำให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลง ซึ่งจะเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์

ประเทศจีน

จากตารางผนวกที่ 11 พบว่า สมการที่ 3.5 เป็นสมการที่ดีที่สุดในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศจีน ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลองจากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนกับตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวมทั้งสิ้น 3 ตัวแปร ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศจีน ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา และ ตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ดังนี้

$$\ln INT_{3t}^1 = -43.76 + 1.7567 \ln GDP_{3t} + 0.3905 \ln INT_{3t-1} - 0.3530 D_1 \dots\dots\dots (4)$$

$$(2.81)^{**} \qquad (1.80)^* \qquad (-2.87)^{**}$$

$$R^2 = 0.9841 \qquad \text{Adjusted } R^2 = 0.9811$$

$$F\text{-test} = 330.0435 \qquad \text{S.E. of Regression} = 0.2013$$

จากตารางผนวกที่ 12 พบว่า สมการที่ 3.6 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศจีนในแบบจำลองจากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนกับตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติเพียง 1 ตัวแปรเท่านั้น คือมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศจีน ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ดังนี้

$$\ln INT_{3t}^2 = -0.90 + 1.6198 \ln GDPC_{3t} \dots\dots\dots (5)$$

$$(30.80)^{***}$$

$$R^2 = 0.9814 \qquad \text{Adjusted } R^2 = 0.9803$$

$$F\text{-test} = 948.5081 \qquad \text{S.E. of Regression} = 0.2054$$

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 กับแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน ของประเทศจีน พบว่าแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนได้ดีกว่า โดยพิจารณาจากค่า Adjusted R^2 ที่มากกว่า และ ค่า S.E. of Regression ที่น้อยกว่า ซึ่งแบบจำลองที่ได้ี้้นไม่มีปัญหา Multicollinearity เพราะผ่านการเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise แล้ว มาทำการตรวจสอบปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยวิธีทดสอบค่า Q-Statistic และ ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ซึ่งผลการตรวจสอบแบบจำลองนี้ พบว่าไม่มีปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 13 และ 14) ส่วนการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยวิธี White Heteroscedasticity Test นั้น พบว่าแบบจำลองนี้ไม่มีปัญหา Heteroscedasticity โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่

15) ดังนั้นแบบจำลองที่ได้จึงเป็นแบบจำลองที่สมบูรณ์ปลอดจากปัญหา Multicollinearity ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation และ ปัญหา Heteroscedasticity

จากแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีน พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิตินี้ สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนได้ประมาณร้อยละ 98.11 ($\text{Adjusted } R^2$) โดยมีค่าสถิติ F (F-statistic) ประมาณ 330.04 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศจีน ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 และ ตัวแปรจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนในทิศทางเดียวกัน โดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศจีน ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 1.76 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 2.81 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ถ้ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศจีน ณ ราคาคงที่ปี พ.ศ. 2538 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเดินทางมายังประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.76 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 0.39 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 1.80 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 หมายความว่า ถ้าจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 สามารถคาดการณ์ได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเดินทางมายังประเทศไทยในปีปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.39 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 2.87 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ประมาณ 0.35 หมายความว่า ในปีใดก็ตามที่ประเทศไทยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ในปีนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเดินทางมายังประเทศไทยจะลดลง โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเกิดจากในปีที่ประเทศ

ไทยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกิดขึ้น แต่ประเทศอื่น ๆ เช่น สิงคโปร์ ฮ่องกง และมาเลเซีย มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเกิดขึ้นเช่นกัน และไม่มีปัญหาการไหลออกของนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศดังกล่าว ทั้งที่ในปีนั้นประเทศไทยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศก็ตาม

โดยสรุปแล้ว ตัวแปรอิสระมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศจีน ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนมากที่สุด ถ้ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศจีน ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งจะเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ ส่วนตัวแปรอิสระจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนเช่นกัน เพราะสภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีน มีการมาเยือนซ้ำ (Revisit) ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 20

จากค่าความยืดหยุ่นของตัวแปรมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศจีน ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 มีค่า 1.7567 หมายความว่ามีความยืดหยุ่นสูง (Elastic) ต่อรายได้ แสดงว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ของชาวจีน มีผลทำให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่า

ประเทศเกาหลีใต้

จากตารางผนวกที่ 16 พบว่า สมการที่ 4.2 เป็นสมการที่ดีที่สุดในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศเกาหลีใต้ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลองจากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้กับตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวมทั้งสิ้น 2 ตัวแปร ได้แก่ ราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศเกาหลีใต้ และจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ ดังนี้

$$\ln INT_{4t}^1 = 12.79 - 2.8901 \ln RP_{4t} + 0.7812 \ln INT_{4t-1} \dots\dots\dots (6)$$

	(-5.05)***	(14.72)***	
R ²	=	0.9755	Adjusted R ² = 0.9726
F-test	=	338.3052	S.E. of Regression = 0.1939

จากตารางผนวกที่ 17 พบว่า สมการที่ 4.6 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการฉีกที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศเกาหลีใต้ในแบบจำลอง จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้กับตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวมทั้งสิ้น 4 ตัวแปร ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศเกาหลีใต้ ราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศเกาหลีใต้ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา และตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ ดังนี้

$$\ln INT_{4t}^2 = 1.14 + 0.9444 \ln GDC_{4t} - 2.1801 \ln RP_{4t} + 0.3270 \ln INT_{4t-1}$$

	(2.88)**	(-3.97)***	(1.99)*
	- 0.2586 D ₁ ..... (7)		
	(-2.03)*		
R ²	=	0.9842	Adjusted R ² = 0.9800
F-test	=	233.7566	S.E. of Regression = 0.1657

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 กับแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน ของประเทศเกาหลีใต้ พบว่าแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ได้ดีกว่า ซึ่งพิจารณาจากค่า Adjusted R² ที่มากกว่า และ ค่า S.E. of Regression ที่น้อยกว่า โดยแบบจำลองที่ได้นั้นไม่มีปัญหา Multicollinearity เพราะผ่านการเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise แล้ว มาทำการตรวจสอบปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยวิธีทดสอบค่า Q-Statistic และค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ซึ่งผลการตรวจสอบ

แบบจำลองนี้ พบว่าไม่มีปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 18 และ 19) ส่วนการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยวิธี White Heteroscedasticity Test นั้น พบว่าแบบจำลองนี้ไม่มีปัญหา Heteroscedasticity โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 20) ดังนั้นแบบจำลองที่ได้จึงเป็นแบบจำลองที่สมบูรณ์ปลอดจากปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation และ ปัญหา Heteroscedasticity

จากแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิตินี้ สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ได้ประมาณร้อยละ 98.00 (Adjusted R^2) โดยมีค่าสถิติ F (F-statistic) ประมาณ 233.76 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศเกาหลีใต้ และ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ในทิศทางเดียวกัน โดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศเกาหลีใต้ มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 0.94 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 2.88 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ถ้ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศเกาหลีใต้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้เดินทางมายังประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.94 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 0.33 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 1.99 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 หมายความว่า ถ้าจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 สามารถคาดการณ์ได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้เดินทางมายังประเทศไทยในปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.33 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศเกาหลีใต้ และตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ในทิศทางตรงกันข้าม โดยราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศเกาหลีใต้ มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 2.18 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 3.97 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า ถ้าราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศเกาหลีใต้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้เดินทางมายังประเทศไทยลดลงร้อยละ 2.18 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 2.03 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ประมาณ 0.26 หมายความว่า ในปีใดก็ตามที่ประเทศไทยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ในปีนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้เดินทางมายังประเทศไทยจะลดลง โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเกิดจากในปีที่ประเทศไทยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกิดขึ้น แต่ประเทศอื่น ๆ เช่น สิงคโปร์ ฮองกง และมาเลเซีย มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเกิดขึ้นเช่นกัน และไม่มีปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้เดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศดังกล่าว ทั้งที่ในปีนั้นประเทศไทยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศก็ตาม

โดยสรุปแล้ว ตัวแปรอิสระราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศเกาหลีใต้ มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้มากที่สุด เมื่อราคาโดยเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น จะทำให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลง ซึ่งจะเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ สำหรับตัวแปรอิสระมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศเกาหลีใต้ ถ้ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศเกาหลีใต้เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งจะเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ ส่วนตัวแปรอิสระจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา นั้น เป็นตัวกำหนดอุปสงค์

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีได้เช่นกัน เพราะสภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีได้ มีการมาเยือนซ้ำ (Revisit) ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 25

ประเทศสิงคโปร์

จากตารางผนวกที่ 21 พบว่า สมการที่ 5.3 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศสิงคโปร์ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลองจากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์กับตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวมทั้งสิ้น 3 ตัวแปร ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศสิงคโปร์ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา และ ตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ดังนี้

$$\ln INT_{st}^1 = -2.30 + 0.2608 \ln GDP_{st} + 0.6667 \ln INT_{st-1} + 0.0928 D_1 \dots\dots\dots (8)$$

	(2.03)*	(5.44)***	(2.65)**
R ²	= 0.9873	Adjusted R ²	= 0.9849
F-test	= 414.6642	S.E. of Regression	= 0.0560

จากตารางผนวกที่ 22 พบว่า สมการที่ 5.6 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศสิงคโปร์ในแบบจำลอง จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์กับตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวมทั้งสิ้น 3 ตัวแปร ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศสิงคโปร์ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา และ ตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ดังนี้

$$\ln INT_{5t}^2 = 1.22 + 0.2651 \ln GDPC_{5t} + 0.6959 \ln INT_{5t-1} + 0.1130 D_1 \dots\dots\dots (9)$$

$$(2.41)^{**} \qquad (7.50)^{***} \qquad (3.14)^{***}$$

$$R^2 = 0.9883 \qquad \text{Adjusted } R^2 = 0.9861$$

$$F\text{-test} = 450.3845 \qquad \text{S.E. of Regression} = 0.0537$$

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 กับแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน ของประเทศสิงคโปร์ พบว่าแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ได้ดีกว่า โดยพิจารณาจากค่า Adjusted R² ที่มากกว่า และ ค่า S.E. of Regression ที่น้อยกว่า ซึ่งแบบจำลองที่ได้ี้้นไม่มีปัญหา Multicollinearity เพราะผ่านการเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise แล้ว มาทำการตรวจสอบปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยวิธีทดสอบค่า Q-Statistic และ ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ซึ่งผลการตรวจสอบแบบจำลองนี้ พบว่าไม่มีปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 23 และ 24) ส่วนการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยวิธี White Heteroscedasticity Test นั้น พบว่าแบบจำลองนี้ไม่มีปัญหา Heteroscedasticity โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 25) ดังนั้นแบบจำลองที่ได้ี้จึงเป็นแบบจำลองที่สมบูรณ์ปลอดจากปัญหา Multicollinearity ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation และ ปัญหา Heteroscedasticity

จากแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิตินี้ สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ได้ประมาณร้อยละ 98.61 (Adjusted R²) โดยมีค่าสถิติ F (F-statistic) ประมาณ 450.38 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศสิงคโปร์ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา และตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ในทิศทางเดียวกัน โดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศสิงคโปร์ มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 0.27 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 2.41 และมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ถ้ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศสิงคโปร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.27 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 0.70 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 7.50 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า ถ้าจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 สามารถคาดการณ์ได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์เดินทางมายังประเทศไทยในปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.70 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 3.14 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ประมาณ 0.11 หมายความว่า ในปีใดก็ตามที่ประเทศไทยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ในปีนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์เดินทางมายังประเทศไทยจะเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

โดยสรุปแล้ว ตัวแปรอิสระจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ คือ มีการมาเยือนซ้ำ (Revisit) ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 ส่วนตัวแปรอิสระมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศสิงคโปร์ ถ้ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศสิงคโปร์เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งจะนำไปตามแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์

จากค่าความยืดหยุ่นของตัวแปรมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศสิงคโปร์ มีค่า 0.2651 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ของชาวสิงคโปร์มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์เพียงเล็กน้อย

ไต้หวัน

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 กับแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน ของไต้หวัน พบว่า แบบจำลองที่ได้เป็นแบบจำลองที่มีตัวแปรเดียวกัน โดยจากตารางผนวกที่ 26 พบว่า สมการที่ 6.2 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการถดถอยที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของไต้หวัน ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากไต้หวันกับตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวมทั้งสิ้น 2 ตัวแปร ได้แก่ ราคา โดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของไต้หวัน และจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา

ส่วนตารางผนวกที่ 27 พบว่า สมการที่ 6.4 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการถดถอยที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของไต้หวันในแบบจำลอง จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากไต้หวันกับตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวมทั้งสิ้น 2 ตัวแปร ได้แก่ ราคา โดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของไต้หวัน และจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากไต้หวัน ดังนี้

$$\ln INT_{6t} = 5.34 - 2.0719 \ln RP_{6t} + 0.5936 \ln INT_{6t-1} \dots\dots\dots (10)$$

(-3.77) ***
(6.26) ***

R^2	=	0.9627	Adjusted R^2	=	0.9583
F-test	=	219.3920	S.E. of Regression	=	0.1643

นำแบบจำลองที่ได้ซึ่งไม่มีปัญหา Multicollinearity เพราะผ่านการเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise แล้ว มาทำการตรวจสอบปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยวิธีทดสอบค่า Q-Statistic และ ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ซึ่งผลการตรวจสอบแบบจำลองนี้ พบว่าไม่มีปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 28 และ 29) ส่วนการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยวิธี White Heteroscedasticity Test นั้น พบว่าแบบจำลองนี้ไม่มีปัญหา Heteroscedasticity โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 30) ดังนั้นแบบจำลองที่ได้ จึงเป็นแบบจำลองที่สมบูรณ์ปลอดจากปัญหา Multicollinearity ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation และ ปัญหา Heteroscedasticity

จากแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวัน พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิตินี้ สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันได้ ประมาณร้อยละ 95.83 (Adjusted R²) โดยมีค่าสถิติ F (F-statistic) ประมาณ 219.39 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า ราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของไต้หวัน มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 2.07 มีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 3.77 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า ถ้าราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของไต้หวันเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้นักท่องเที่ยวจากไต้หวันเดินทางมายังประเทศไทยลดลงร้อยละ 2.07 โดยกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันในทิศทางเดียวกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีค่าความยืดหยุ่นประมาณ 0.59 และมีค่าสถิติ T (T-statistic) ประมาณ 6.26 หมายความว่า ถ้าจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 สามารถคาดการณ์ได้ว่า จำนวนนักท่องเที่ยวจากไต้หวันเดินทางมายังประเทศไทยในปีปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.59 โดยกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

โดยสรุปแล้ว ตัวแปรอิสระราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของไต้หวัน มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันมากที่สุด เมื่อราคาโดยเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น จะทำให้นักท่องเที่ยวระหว่าง

ประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลง ซึ่งจะเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ ส่วนตัวแปรอิสระจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา นั้น เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเช่นกัน เพราะสภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันมีการมาเยือนซ้ำ (Revisit) ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 30

ฮ่องกง

จากตารางผนวกที่ 31 พบว่า สมการที่ 7.2 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการอธิบายมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของฮ่องกง ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงกับตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติรวมทั้งสิ้น 2 ตัวแปร ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของฮ่องกง ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 และจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง ดังนี้

$$\ln INT_{7t}^1 = -10.22 + 0.5401 \ln GDP_{7t} + 0.6353 \ln INT_{7t-1} \dots\dots\dots (11)$$

	(2.03)*	(4.03)***		
R^2	= 0.9038	Adjusted R^2	=	0.8924
F-test	= 79.8282	S.E. of Regression	=	0.1561

จากตารางผนวกที่ 32 พบว่า สมการที่ 7.3 เป็นสมการที่ดีที่สุดในการอธิบายมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของฮ่องกงในแบบจำลอง จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกงกับตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติเพียง 1 ตัวแปรเท่านั้น คือ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านขนาดและทิศทางกับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง ดังนี้

$$\ln INT_{7t}^2 = 1.09 + 0.9182 \ln INT_{7t-1} \dots\dots\dots (12)$$

(11.51)^{***}

R^2	=	0.8804	$\text{Adjusted } R^2$	=	0.8738
$F\text{-test}$	=	132.5462	$\text{S.E. of Regression}$	=	0.1691

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างแบบจำลองที่ใช้มูลค่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 กับแบบจำลองที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน ของฮ่องกง พบว่า แบบจำลองที่ใช้มูลค่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงได้ดีกว่า โดยพิจารณาจากค่า Adjusted R^2 ที่มากกว่า และ ค่า S.E. of Regression ที่น้อยกว่า ซึ่งนำแบบจำลองที่ได้มานี้ไม่มีปัญหา Multicollinearity เพราะผ่านการเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise แล้ว มาทำการตรวจสอบปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยวิธีทดสอบค่า Q-Statistic และ ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ซึ่งผลการตรวจสอบแบบจำลองนี้ พบว่ามีปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 33 และ 34) ส่วนการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยวิธี White Heteroscedasticity Test นั้น พบว่าแบบจำลองนี้ไม่มีปัญหา Heteroscedasticity โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 35) ดังนั้นแบบจำลองที่ได้ จึงเป็นแบบจำลองที่ไม่สมบูรณ์ ปลอดภัยจากปัญหา Multicollinearity และปัญหา Heteroscedasticity แต่มีปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation จึงต้องทำการแก้ปัญหาโดยการใส่ Autoregressive (AR) ในแบบจำลอง ซึ่งสามารถเขียนได้ดังนี้ (ตารางผนวกที่ 36)

$$\ln INT_{7t} = -11.60 + 0.6510 \ln GDP_{7t} + 0.5037 \ln INT_{7t-1} \dots\dots\dots (13)$$

(0.8559)^{ns}   (0.9523)^{ns}

R^2	=	0.9321	$\text{Adjusted } R^2$	=	0.9185
$F\text{-test}$	=	68.6502	$\text{S.E. of Regression}$	=	0.1254

นำแบบจำลองซึ่งแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation แล้ว มาทำการตรวจสอบปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยวิธีทดสอบค่า Q-Statistic และ ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ซึ่งผลการตรวจสอบแบบจำลองนี้ พบว่าไม่มีปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

(ตารางผนวกที่ 37 และ 38) ส่วนการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยวิธี White Heteroscedasticity Test นั้น พบว่าแบบจำลองนี้ไม่มีปัญหา Heteroscedasticity โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ตารางผนวกที่ 39) ดังนั้นแบบจำลองที่ได้จึงเป็นแบบจำลองที่สมบูรณ์ปลอดจาก ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation และ ปัญหา Heteroscedasticity

จากแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกง พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิตินี้ สามารถอธิบายอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงได้ประมาณร้อยละ 91.85 (Adjusted R²) โดยมีค่าสถิติ F (F-statistic) ประมาณ 68.65 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของฮ่องกง ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 และ ตัวแปรจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ตัวแปรอิสระที่ได้ทั้ง 2 ตัวแปรนั้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่าแบบจำลองที่ได้ไม่มีความเชื่อมั่นทางสถิติในระดับที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงไม่สามารถมีแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงในการวิจัยครั้งนี้

โดยสรุปแล้ว เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างแบบจำลองที่ 1 ซึ่งใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 และแบบจำลองที่ 2 ซึ่งใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว พบว่าแบบจำลองที่ 1 เป็นตัวแทนอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในกรณีของประเทศมาเลเซีย จีน และฮ่องกง และแบบจำลองที่ 2 เป็นตัวแทนอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในกรณีของประเทศเกาหลีใต้ และสิงคโปร์ ส่วนประเทศญี่ปุ่น และได้หวั่นนั้นแบบจำลองที่ 1 และ 2 เป็นแบบจำลองเดียวกัน (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 สรุปแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก

ตัวแปร	มาเลเซีย ¹	ญี่ปุ่น ³	จีน ¹	เกาหลีใต้ ²	สิงคโปร์ ²	ไต้หวัน ³	ฮ่องกง ¹
ค่าคงที่	-6.95	3.45	-43.76	1.14	1.22	5.34	-11.60
$\ln GDP_{jt}$			1.7567 (2.80)**				0.6510 (0.86) ^{ns}
$\ln GDPC_{jt}$				0.9444 (2.88)**	0.2651 (2.41)**		
$\ln POP_{jt}$	0.8783 (2.27)**						
$\ln RP_{jt}$		-0.5239 (-4.13)***		-2.1801 (-3.97)***		-2.0719 (-3.77)***	
$\ln INT_{jt-1}$	0.4317 (1.86)*	0.8041 (15.32)***	0.3905 (1.80)*	0.3270 (1.99)*	0.6959 (7.50)***	0.5936 (6.26)***	0.5037 (0.95) ^{ns}
D_1			-0.3530 (-2.87)**	-0.2586 (-2.03)*	0.1130 (3.14)***		
D_2							
Adjusted							
R^2	0.8861	0.9792	0.9811	0.9800	0.9861	0.9583	0.9185

หมายเหตุ: ¹ แบบจำลองที่ 1 เป็นตัวแทนอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

² แบบจำลองที่ 2 เป็นตัวแทนอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

³ แบบจำลองที่ 1 และ 2 เป็นแบบจำลองเดียวกัน

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics โดยที่

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง

การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546-2547 โดยจำแนกออกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว 7 ประเทศ ดังต่อไปนี้ มาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ใต้หวัน และฮ่องกง

ซึ่งการพยากรณ์ครั้งนี้ ใช้แบบจำลองทั้ง 2 แบบจำลองที่ได้จากส่วนที่ 1 โดยแบบจำลองที่ 1 ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ส่วนแบบจำลองที่ 2 ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว

ประเทศมาเลเซีย

การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย จากแบบจำลองที่ 1 โดยนำมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศมาเลเซีย ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา และตัวแปรหุ่นที่แสดงเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ที่ได้จากการพยากรณ์มาแทนค่าในสมการที่ (1) ส่วนแบบจำลองที่ 2 นำจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา ที่ได้จากการพยากรณ์มาแทนค่าในสมการที่ (2) ทำให้ได้ค่าพยากรณ์อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546-2547 ดังนี้ (ตารางที่ 18)

ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย จากแบบจำลองที่ 1 พบว่า ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 1,287,460 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 1,306,316 คน ในปี พ.ศ. 2547 ส่วนแบบจำลองที่ 2 ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 1,317,622 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 1,337,920 คน ในปี พ.ศ. 2547 เห็นได้ว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากแบบจำลองที่ 2 ส่วนแบบจำลองที่ 1 มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2546 และเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2547

ตารางที่ 18 ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมา
ท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547

ปี พ.ศ.	2546	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	2547	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
จำนวนนักท่องเที่ยว จากแบบจำลองที่ 1	1,287,460	-0.67	1,306,316	1.46
จำนวนนักท่องเที่ยว จากแบบจำลองที่ 2	1,317,622	1.66	1,337,920	1.54
จำนวนนักท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นจริง	1,338,624	3.28	1,145,483*	-14.43**

หมายเหตุ: * ข้อมูลตั้งแต่ เดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2547

** อัตราการเติบโตเปรียบเทียบกับ เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2546

ที่มา: จากการคำนวณ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547: 19)

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 ที่เกิดขึ้นจริง มีจำนวน 1,338,624 คนหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.28 เมื่อทำการเปรียบเทียบกับค่าพยากรณ์จากแบบจำลองที่ 1 และ 2 พบว่า แบบจำลองที่ 1 ค่าพยากรณ์กับค่าที่เกิดขึ้นจริง มีค่าในทิศทางตรงกันข้ามกัน ค่าพยากรณ์ที่ได้มีความคลาดเคลื่อน ขาดความแม่นยำในการพยากรณ์ ส่วนแบบจำลองที่ 2 ค่าพยากรณ์กับค่าที่เกิดขึ้นจริง มีค่าในทิศทางเดียวกัน แต่แตกต่างกันที่อัตราการเติบโต โดยค่าที่เกิดขึ้นจริงมีอัตราการเติบโตที่มากกว่า ดังนั้นแบบจำลองที่ 2 จึงเหมาะสมเป็นตัวแทนที่ใช้ในการพยากรณ์ ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจริง ในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวน 1,145,483 คน

ประเทศญี่ปุ่น

แบบจำลองที่ 1 และ 2 ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นแบบจำลองเดียวกัน ดังนั้นการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น สามารถทำได้โดยการนำราคาโดยเปรียบเทียบ

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศญี่ปุ่น และจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา ที่ได้จากการพยากรณ์มาแทนค่าในสมการที่ (3) ทำให้ได้ค่าพยากรณ์อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546-2547 ดังนี้

ตารางที่ 19 ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547

ปี พ.ศ.	2546	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	2547	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
จำนวนนักท่องเที่ยวจาก แบบจำลองที่ 1 และ 2	1,268,119	3.75	1,407,862	11.02
จำนวนนักท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นจริง	1,014,513	-17.00	976,561*	-3.74**

หมายเหตุ: * ข้อมูลตั้งแต่ เดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2547

** อัตราการเติบโตเปรียบเทียบกับ เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2546

ที่มา: จากการคำนวณ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547: 19)

ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 1,268,119 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 1,407,862 คน ในปี พ.ศ. 2547 เห็นได้ว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 ที่เกิดขึ้นจริง มีจำนวน 1,014,513 คน ซึ่งแตกต่างจากค่าพยากรณ์ที่พยากรณ์ว่าอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น แต่จำนวนนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจริงกลับลดลงสำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจริง ในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวน 976,561 คน

ผลการพยากรณ์ที่ขาดความแม่นยำ เนื่องจากในปี พ.ศ. 2546 เป็นปีที่มีการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ในภูมิภาคเอเชียตั้งแต่เดือนมีนาคม – มิถุนายน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลงอย่างมาก เพราะนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมีความอ่อนไหวในเรื่องความปลอดภัยในการเดินทาง ในช่วงที่เกิดโรค SARS กอปรกับการชะลอตัวทางเศรษฐกิจก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเดินทางออกนอกประเทศน้อยลง

ประเทศจีน

การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีน ในแบบจำลองที่ 1 สามารถทำได้โดยการนำมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศจีน ณ ราคาคงที่ปี พ.ศ. 2538 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา และตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ที่ได้จากการพยากรณ์มาแทนค่าในสมการที่ (4) สำหรับแบบจำลองที่ 2 นำมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศจีน ที่ได้จากการพยากรณ์มาแทนค่าในสมการที่ (5) ทำให้ได้ค่าพยากรณ์อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546-2547 ดังนี้ (ตารางที่ 20)

ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย จากแบบจำลองที่ 1 พบว่า ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 964,940 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 1,201,491 คน ในปี พ.ศ. 2547 ส่วนแบบจำลองที่ 2 ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 810,502 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 900,035 คน ในปี พ.ศ. 2547 เห็นได้ว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้ง 2 แบบจำลอง

ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 ที่เกิดขึ้นจริง มีจำนวน 624,214 คน ซึ่งแตกต่างจากค่าพยากรณ์ที่พยากรณ์ว่าอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น แต่จำนวนนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจริงกลับลดลง แสดงว่าค่าพยากรณ์ที่ได้มีความคลาดเคลื่อน ขาดความแม่นยำในการพยากรณ์ทั้ง 2 แบบจำลอง สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจริง ในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวน 639,662 คน

ตารางที่ 20 ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนที่เดินทางมา
ท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547

ปี พ.ศ.	2546	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	2547	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
จำนวนนักท่องเที่ยว จากแบบจำลองที่ 1	964,940	26.44	1,201,491	24.51
จำนวนนักท่องเที่ยว จากแบบจำลองที่ 2	810,502	6.21	900,035	11.05
จำนวนนักท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นจริง	624,214	-18.20	639,662*	2.47**

หมายเหตุ: * ข้อมูลตั้งแต่ เดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2547

** อัตราการเติบโตเปรียบเทียบกับ เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2546

ที่มา: จากการคำนวณ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547: 19)

ผลการพยากรณ์ที่ขาดความแม่นยำ เนื่องจากในปี พ.ศ. 2546 เป็นปีที่มีการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ในภูมิภาคเอเชียตั้งแต่เดือนมีนาคม – มิถุนายน โดยเฉพาะประเทศจีนเป็นพื้นที่แพร่ระบาดของโรค มีจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตจำนวนมาก ดังนั้นนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศจีนชะลอการเดินทางออกนอกประเทศ เพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อโรค ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลงอย่างมาก

ประเทศเกาหลีใต้

การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ โดยนำมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน ของประเทศเกาหลีใต้ ราคาโดยเปรียบเทียบแสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของประเทศเกาหลีใต้ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา

และตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ที่ได้จากการพยากรณ์มาแทนค่าในสมการที่ (6) และ (7) ตามลำดับ ทำให้ได้ค่าพยากรณ์อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546-2547 ดังนี้

ตารางที่ 21 ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547

ปี พ.ศ.	2546	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	2547	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
จำนวนนักท่องเที่ยว				
จากแบบจำลองที่ 1	954,374	33.15	1,534,235	60.76
จำนวนนักท่องเที่ยว				
จากแบบจำลองที่ 2	671,867	-6.27	825,311	22.84
จำนวนนักท่องเที่ยว				
ที่เกิดขึ้นจริง	694,340	-3.13	717,877*	3.39**

หมายเหตุ: * ข้อมูลตั้งแต่ เดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2547

** อัตราการเติบโตเปรียบเทียบกับ เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2546

ที่มา: จากการคำนวณ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547: 19)

ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย จากแบบจำลองที่ 1 พบว่า ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 954,374 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 1,534,235 คน ในปี พ.ศ. 2547 ส่วนแบบจำลองที่ 2 ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 671,867 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 825,311 คน ในปี พ.ศ. 2547 เห็นได้ว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในแบบจำลองที่ 1 ส่วนแบบจำลองที่ 2 นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลง ในปี พ.ศ. 2546 แต่กลับมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.84 ในปี พ.ศ. 2547

ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 ที่เกิดขึ้นจริง มีจำนวน 694,340 คน หรือมีอัตราลดลงร้อยละ

3.13 เมื่อทำการเปรียบเทียบกับค่าพยากรณ์จากแบบจำลองที่ 1 และ 2 พบว่า แบบจำลองที่ 1 ค่าพยากรณ์กับค่าจริง มีค่าในทิศทางตรงกันข้าม ค่าพยากรณ์ที่ได้มีความคลาดเคลื่อน ขาดความแม่นยำในการพยากรณ์ ส่วนแบบจำลองที่ 2 ค่าพยากรณ์กับค่าที่เกิดขึ้นจริง มีค่าในทิศทางเดียวกัน แต่แตกต่างกันที่อัตราการเติบโต โดยค่าพยากรณ์มีอัตราการเติบโตลดลงมากกว่า ดังนั้นแบบจำลองที่ 2 จึงเหมาะสมเป็นตัวแทนที่ใช้ในการพยากรณ์ สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจริง ในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวน 717,877 คน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ประเทศสิงคโปร์

การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ สามารถทำได้โดยนำมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคน ของประเทศสิงคโปร์ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา และตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ที่ได้จากการพยากรณ์มาแทนค่าในสมการที่ (8) และ (9) ตามลำดับ ทำให้ได้ค่าพยากรณ์อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546-2547 ดังนี้ (ตารางที่ 22)

ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย จากแบบจำลองที่ 1 พบว่า ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 716,531 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 747,560 คน ในปี พ.ศ. 2547 ส่วนแบบจำลองที่ 2 ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 714,244 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 740,760 คน เห็นได้ว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้ง 2 แบบจำลอง

สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 ที่เกิดขึ้นจริง มีจำนวน 629,103 คน หรือลดลงร้อยละ 7.93 ซึ่งแตกต่างจากค่าพยากรณ์ที่พยากรณ์ว่าอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น แต่จำนวนนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจริงกลับลดลง แสดงว่า ค่าพยากรณ์ที่ได้มีความคลาดเคลื่อน ขาดความแม่นยำในการพยากรณ์ทั้ง 2 แบบจำลอง ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2547 ที่เกิดขึ้นจริง มีจำนวน 574,732 คน

ตารางที่ 22 ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ที่เดินทางมา
ท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547

ปี พ.ศ.	2546	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	2547	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
จำนวนนักท่องเที่ยว จากแบบจำลองที่ 1	716,531	4.86	747,560	4.33
จำนวนนักท่องเที่ยว จากแบบจำลองที่ 2	714,244	4.53	740,760	3.71
จำนวนนักท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นจริง	629,103	-7.93	574,732*	-8.64**

หมายเหตุ: * ข้อมูลตั้งแต่ เดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2547

** อัตราการเติบโตเปรียบเทียบกับ เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2546

ที่มา: จากการคำนวณ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547: 19)

ผลการพยากรณ์ที่ขาดความแม่นยำ เนื่องจากในปี พ.ศ. 2546 เป็นปีที่มีการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ในภูมิภาคเอเชียตั้งแต่เดือนมีนาคม – มิถุนายน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ลดลงอย่างมาก เพราะนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์มีความอ่อนไหวในเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางในช่วงที่เกิดโรค SARS

ไต้หวัน

แบบจำลองที่ 1 และ 2 ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นแบบจำลองเดียวกัน ดังนั้น การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวัน สามารถทำได้โดยนำราคาโดยเปรียบเทียบแสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าของไต้หวัน และจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา

ที่ได้จากการพยากรณ์มาแทนค่าในสมการที่ (10) ทำให้ได้ค่าพยากรณ์อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546-2547 ดังนี้

ตารางที่ 23 ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547

ปี พ.ศ.	2546	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	2547	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
จำนวนนักท่องเที่ยวจาก แบบจำลองที่ 1 และ 2	616,097	-8.54	576,431	-6.44
จำนวนนักท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นจริง	521,941	-22.52	490,273*	-6.07**

หมายเหตุ: * ข้อมูลตั้งแต่ เดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2547

** อัตราการเติบโตเปรียบเทียบกับ เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2546

ที่มา: จากการคำนวณ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547: 19)

ผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 614,498 คน และลดลงเป็น 574,934 คน ในปี พ.ศ. 2547 จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง

สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 ที่เกิดขึ้นจริง มีจำนวน 521,941 คน ซึ่งมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกันกับค่าพยากรณ์ที่พยากรณ์ว่าอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวลดลง แสดงว่า ค่าพยากรณ์ที่ได้มีความแม่นยำในการพยากรณ์ สามารถพยากรณ์แนวโน้มของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากไต้หวันได้ ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจริง ในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวน 490,273 คน

ผลการพยากรณ์ที่ขาดความแม่นยำ เนื่องจากในปี พ.ศ. 2546 เป็นปีที่มีการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ในภูมิภาคเอเชียตั้งแต่เดือนมีนาคม – มิถุนายน

โดยเฉพาะได้หวั่นเป็นพื้นที่แพร่ระบาดของโรค มีจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตจำนวนมาก ดังนั้นนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากได้หวั่นชะลอการเดินทางออกนอกประเทศ เพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อโรค ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวได้หวั่นเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลงอย่างมาก

ฮ่องกง

การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกง ไม่สามารถพยากรณ์ได้ เนื่องจากแบบจำลองทั้ง 2 แบบจำลอง ที่ได้มีปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation จึงไม่สามารถนำแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงจากสมการที่ (11) และ (12) มาทำการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงที่เดินมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547 ได้

โดยสรุปแล้ว การพยากรณ์จากแบบจำลองที่ 2 ที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว เป็นแบบจำลองที่เหมาะสมที่ใช้ในการพยากรณ์ เพราะสามารถพยากรณ์ทิศทางของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้ เมื่อทำการเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกที่เกิดขึ้นจริง ปี พ.ศ. 2546 ในกรณีประเทศมาเลเซีย เกาหลีใต้ และได้หวั่น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มายังประเทศไทยครั้งนี้ เป็นการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวในรูปแบบของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากเป็นอันดับ 1 มากกว่าหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา โดยนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน และเกาหลีใต้ เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มหลักที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มายังประเทศไทยครั้งนี้ จำแนกนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศออกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว 7 ประเทศ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ใต้หวัน และฮ่องกง

ซึ่งตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 หรือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว จำนวนประชากรของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว ราคาโดยเปรียบเทียบแสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบราคาสินค้าของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา ตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย และตัวแปรหุ่นที่แสดงเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย สามารถสรุปได้ดังนี้

ตัวแปรมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของประเทศจีน เพียงประเทศเดียว ส่วนตัวแปรมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของประเทศ

เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ โดยตัวแปรจำนวนประชากรของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของประเทศมาเลเซียเพียงประเทศเดียว

สำหรับตัวแปรราคาโดยเปรียบเทียบ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบราคาสินค้าของประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยว เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และไต้หวัน ส่วนตัวแปรจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ สิงคโปร์ และไต้หวัน

ตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของประเทศจีน เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ ส่วนตัวแปรหุ่นที่แสดงเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ไม่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ในทุกประเทศที่ทำการศึกษา

ส่วนแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงนั้น ไม่มีแบบจำลองที่เหมาะสม เพราะตัวแปรอิสระที่ได้ทั้ง 2 ตัวแปร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงไม่มีแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากฮ่องกงในการวิจัยครั้งนี้

สำหรับการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2547 พบว่า แบบจำลองที่ 2 มีความเหมาะสมที่ใช้ในการพยากรณ์ มีความแม่นยำ ในกรณีประเทศมาเลเซีย เกาหลีใต้ และไต้หวัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากการที่ค่าความยืดหยุ่นของตัวแปรมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศจีน ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 มีค่ามากกว่า 1 โดยมีค่า 1.7567 ดังนั้นภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศดังกล่าว เพราะปัจจุบันนี้ประเทศจีน มีการอัตรา

การเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสูงมาก ซึ่งจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากประเทศดังกล่าวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอนาคต

2. จากการที่จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจําแนกตามประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยปีที่ผ่านมา เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวทุกประเทศที่ทำการวิจัย แสดงว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย มีการมาเยือนซ้ำ (Revisit) ดังนั้นภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันดูแลนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เพื่อให้เกิดความประทับใจ และกลับมาท่องเที่ยวในประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ได้สร้างแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในรูปแบบของภาพรวมของประเทศไทย ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาในรูปแบบของภูมิภาค หรือรายจังหวัด เพื่อให้สะท้อนถึงอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับภูมิภาคหรือจังหวัดนั้น ๆ

2. ในการศึกษาครั้งนี้ได้สร้างแบบจำลองอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศในรูปแบบของจำนวนนักท่องเที่ยว ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาในด้านค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เพื่อสะท้อนถึงรายได้ของประเทศไทย

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. **International Tourist Arrivals to Thailand by Country of Residence January-October 2004.**

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2539. 36 ปี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย.

_____. 2542-2544. **International Tourist Arrivals.**

_____. 2545. **Internal Tourist Arrival 2001 Asia-Pacific.**

_____. 2544. รายงานประจำปี 2543.

_____. 2546ก. รายงานสถิติประจำปี 2545.

_____. 2546ข. **Internal Tourist Arrival 2002.**

_____. 2546ค. **Internal Tourist Arrival 2002 Asia-Pacific.**

_____. 2547. **International Tourist Arrival, 2003.**

จิรา บัวทอง. 2547. นักวิชาการท่องเที่ยว 5 งานวิเคราะห์ตลาดต่างประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2547.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2546. “การค้าระหว่างประเทศและดุลการชำระเงิน”. **ฐานข้อมูลเศรษฐกิจ.** แหล่งที่มา: www.Bot.or.th/bothomepage/databank/EconData/Econ&Finance/tab55e.asp, 18 มิถุนายน 2546.

นภาพร เจริญเวทย์วุฒิ. 2546. การวิเคราะห์อุปสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสู่ประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2537. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประกาศิต ทองเจือเพชร. 2544. ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภัทรา มิ่งมิตร. 2547. พนักงานขาย บริษัท เวียงทองทราเวล จำกัด. สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2547.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิน. 2540. หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วิโชค อ่างมณี. 2532. อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศรีหทัย เพชรสุข. 2542. การวิเคราะห์อุปสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรปสู่ประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. 2546. “สินค้าส่งออกสำคัญ 20 อันดับแรก” การค้าระหว่างประเทศของไทย. แหล่งที่มา: www.ops2.moc.go.th/meeting/X_com10B.xls, 24 ตุลาคม 2546.

ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2543. สินค้าออกสำคัญ 10 อันดับแรกของไทย ปี 2538-2542.

ศูนย์สถิติการพาณิชย์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2536. สินค้าออกสำคัญ 10 อันดับแรกของไทย.

- ศูนย์สถิติการพาณิชย์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2539. **สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย ปี 2539 (มกราคม).**
- สิทธิศักดิ์ ชุมหรั่งโรจน์. 2546. **การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุดารัตน์ พันธุ์นิกุล. 2545. **ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- DeLurgio, S. A. 1998. **Forecasting Principles and Applications.** Singapore: McGraw-Hill.
- International Monetary Fund. 2002. **International Financial Statistics Yearbook.** Washington, D.C..
- _____. 2003a. **International Financial Statistics Yearbook.** Washington, D.C..
- _____. 2003b. **World Economic Outlook.** (Online). Available: www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2003/02/index.htm, November 23, 2003.
- Sevgin, A. 1998. "A Compact Econometric Model of Tourism Demand for Turkey". **Tourism Management.** (19): 99-102.
- The Financial Forecast Center. 2004. **Exchange Rates.** (Online). Available: www.forecasts.org/exchange-rate/index.htm, October 28, 2004.
- World Tourism Organization. 2003. **Tourism Highlights, Edition 2003.** (Online). Available: www.world-tourism.org/market_research/facts/highlights/Highlights.pdf, October 24, 2003.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

รายละเอียดการวิเคราะห์สัมภาระถอดออก

ตารางผนวกที่ 1 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ							R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
		ค่าคงที่	lnGDP _{1t}	lnPOP _{1t}	lnRP _{1t}	lnINT _{1t-1}	D ₁	D ₂				
1.1	1	-12.46		1.5569					0.877	0.871	0.0898	128.82
				(11.35) ^{***}								
1.2	2	-6.95		0.8783		0.4317			0.898	0.886	0.0842	74.91
				(2.27) ^{**}		(1.86) [*]						

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
- ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 2 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDPC _{1t}	lnRP _{1t}	lnINT _{1t-1}	D ₁	D ₂				
1.3	1	1.02			0.9287 (10.84) ^{***}			0.867	0.860	0.0934	117.61

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 3 ค่า Q-statistic ของประเทศมาเลเซีย

Autocorrelation	Partial Correlation	Q-statistic	Probability
0.107	0.107	0.266	0.606
-0.096	-0.109	0.491	0.782
-0.466	-0.454	6.119	0.106
-0.297	-0.286	8.552	0.073
-0.154	-0.303	9.247	0.100
0.060	-0.357	9.362	0.154
0.379	-0.014	14.235	0.047
0.220	-0.129	16.015	0.042
0.184	0.079	17.371	0.043
-0.333	-0.246	22.263	0.014
-0.174	-0.018	23.749	0.014
-0.193	-0.041	25.799	0.011

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 4 ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของประเทศมาเลเซีย

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	0.6556	0.5334
Observations*R-squared	1.6078	0.4476

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 5 ค่า White Heteroscedasticity Test ของประเทศมาเลเซีย

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	0.8616	0.5091
Observations*R-squared	3.7368	0.4428

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 6 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDP _{2t}	lnPOP _{2t}	lnRP _{2t}	lnINT _{2t-1}	D ₁				
2.1	1	0.43				0.9734 (21.56) ^{***}		0.963	0.961	0.1150	464.88
2.2	2	3.45			-0.5239 (-4.13) ^{***}	0.8041 (15.32) ^{***}		0.981	0.979	0.0836	448.66

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
- ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 7 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDPC _{2t}	lnRP _{2t}	lnINT _{2t-1}	D ₁	D ₂				
2.3	1	0.43			0.9734 (21.56) ^{***}			0.963	0.961	0.1150	464.88
2.4	2	3.45		-0.5239 (-4.13) ^{***}	0.8041 (15.32) ^{***}			0.981	0.979	0.0836	448.66

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
- ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 8 ค่า Q-statistic ของประเทศญี่ปุ่น

Autocorrelation	Partial Correlation	Q-statistic	Probability
0.147	0.147	0.501	0.479
-0.044	-0.067	0.549	0.760
-0.402	-0.396	4.733	0.192
-0.466	-0.433	10.705	0.030
-0.271	-0.366	12.857	0.025
0.213	-0.009	14.284	0.027
0.285	-0.112	17.030	0.017
0.181	-0.344	18.233	0.020
0.035	-0.337	18.282	0.032
0.047	0.104	18.379	0.049
-0.216	-0.122	20.656	0.037
-0.041	-0.182	20.750	0.054

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 9 ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของประเทศญี่ปุ่น

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	0.2101	0.8129
Observations*R-squared	0.5449	0.7615

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 10 ค่า White Heteroscedasticity Test ของประเทศญี่ปุ่น

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	2.7731	0.0659
Observations*R-squared	8.5024	0.0748

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 11 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDP _{3t}	lnPOP _{3t}	lnRP _{3t}	lnINT _{3t-1}	D ₁				
3.1	1	0.84				0.9465 (24.75) ^{***}			0.2543	612.80	
3.2	2	-154.63		7.631 (1.89) [*]		0.6085 (3.33) ^{***}			0.2379	351.84	
3.3	3	-149.45		7.356 (1.96) [*]		0.6640 (3.86) ^{***}	-0.2509 (-1.93) [*]		0.2209	273.24	
3.4	4	-8.96	2.077 (1.79) [*]	-2.103 (-0.33) ^{ns}		0.3746 (1.64) ^{ns}	-0.3726 (-2.66) ^{**}		0.2072	233.78	

ตารางผนวกที่ 11 (ต่อ)

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDP _{3t}	lnPOP _{3t}	lnRP _{3t}	lnINT _{3t-1}	D ₁				
3.5	5	-43.76	1.757			0.3905	-0.3530	0.984	0.981	0.2013	330.04
			(2.80)**			(1.80)*	(-2.87)**				

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 12 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
		ค่าคงที่	lnGDPC _{3t}	lnRP _{3t}	lnINT _{3t-1}	D ₁				
3.6	1	-0.90	1.6198				0.981	0.980	0.2054	948.51
			(30.80) ^{***}							

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
- ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 13 ค่า Q-statistic ของประเทศจีน

Autocorrelation	Partial Correlation	Q-statistic	Probability
0.085	0.085	0.167	0.682
-0.264	-0.273	1.870	0.393
-0.011	0.044	1.873	0.599
-0.214	-0.316	3.133	0.536
-0.231	-0.191	4.697	0.454
0.091	-0.034	4.958	0.549
0.051	-0.108	5.047	0.654
-0.042	-0.102	5.110	0.746
-0.020	-0.179	5.126	0.823
0.177	0.139	6.505	0.771
-0.189	-0.362	8.243	0.691
-0.181	-0.131	10.054	0.611

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 14 ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของประเทศจีน

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	0.6553	0.5345
Observations*R-squared	1.7120	0.4249

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 15 ค่า White Heteroscedasticity Test ของประเทศจีน

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	0.3203	0.8925
Observations*R-squared	2.0530	0.8418

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 16 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDP _{4t}	lnPOP _{4t}	lnRP _{4t}	lnINT _{4t-1}	D ₁				
4.1	1	0.53				0.9685 (16.61) ^{***}		0.939	0.935	0.2979	275.96
4.2	2	12.8			-2.8901 (-5.05) ^{***}	0.7812 (14.72) ^{***}		0.975	0.973	0.1939	338.31

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
- ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 17 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศเกาหลีใต้ ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDPC _{4t}	lnRP _{4t}	lnINT _{4t-1}	D ₁	D ₂				
4.3	1	0.53			0.9685 (16.61) ^{***}			0.939	0.935	0.2979	275.96
4.4	2	12.79		-2.8901 (-5.05) ^{***}	0.7812 (14.72) ^{***}			0.975	0.973	0.1939	338.31
4.5	3	7.51	0.4520 (1.86) [*]	-2.5830 (-4.61) ^{***}	0.5450 (4.00) ^{***}			0.980	0.976	0.1812	259.44
4.6	4	1.14	0.9444 (2.88) ^{**}	-2.1801 (-3.97) ^{***}	0.3270 (1.99) [*]	-0.2586 (-2.03) [*]		0.984	0.980	0.1657	233.76

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 18 ค่า Q-statistic ของประเทศเกาหลีใต้

Autocorrelation	Partial Correlation	Q-statistic	Probability
0.183	0.183	0.780	0.377
-0.237	-0.280	2.153	0.341
-0.175	-0.077	2.950	0.399
-0.368	-0.428	6.679	0.154
-0.150	-0.093	7.337	0.197
0.139	-0.085	7.946	0.242
0.035	-0.188	7.988	0.334
-0.069	-0.294	8.161	0.418
0.041	-0.142	8.228	0.511
0.010	-0.209	8.232	0.606
0.084	-0.079	8.575	0.661
0.316	0.155	14.055	0.297

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 19 ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของประเทศเกาหลีใต้

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	1.0057	0.3925
Observations*R-squared	2.6798	0.2619

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 20 ค่า White Heteroscedasticity Test ของประเทศเกาหลีใต้

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	2.4069	0.0868
Observations*R-squared	11.6807	0.1116

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 21 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ						R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic	
		ค่าคงที่	lnGDP _{5t}	lnPOP _{5t}	lnRP _{5t}	lnINT _{5t-1}	D ₁					D ₂
5.1	1	0.70				0.9515 (29.70) ^{***}			0.980	0.979	0.0662	881.90
5.2	2	1.26				0.9054 (24.55) ^{***}			0.984	0.982	0.0608	524.06
5.3	3	-2.30 (2.03) [*]	0.2608			0.6667 (5.44) ^{***}	0.0928 (2.65) ^{**}		0.987	0.985	0.0560	414.66

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 22 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDPC _{5t}	lnRP _{5t}	lnINT _{5t-1}	D ₁	D ₂				
5.4	1	0.70			0.9515 (29.70) ^{***}			0.980	0.979	0.0662	881.90
5.5	2	1.26			0.9054 (24.55) ^{***}	0.0772 (2.07) [*]		0.984	0.982	0.0609	524.06
5.6	3	1.22	0.2651 (2.41) ^{**}		0.6959 (7.50) ^{***}	0.1130 (3.14) ^{***}		0.988	0.986	0.0537	450.38

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
- ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 23 ค่า Q-statistic ของประเทศสิงคโปร์

Autocorrelation	Partial Correlation	Q-statistic	Probability
-0.028	-0.028	0.018	0.892
-0.171	-0.172	0.733	0.693
0.050	0.041	0.797	0.850
-0.136	-0.168	1.304	0.861
-0.069	-0.064	1.442	0.920
-0.307	-0.392	4.401	0.623
-0.025	-0.085	4.423	0.730
0.334	0.193	8.517	0.385
-0.003	0.012	8.518	0.483
-0.039	-0.068	8.586	0.572
0.110	0.020	9.172	0.606
-0.102	-0.174	9.746	0.638

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 24 ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของประเทศสิงคโปร์

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	0.2834	0.7574
Observations*R-squared	0.7783	0.6776

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 25 ค่า White Heteroscedasticity Test ของประเทศสิงคโปร์

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	0.5273	0.7521
Observations*R-squared	3.1694	0.6739

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 26 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากไต้หวัน ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDP _{6t}	lnPOP _{6t}	lnRP _{6t}	lnINT _{6t-1}	D ₁				
6.1	1	1.25				0.9095 (15.66) ^{***}		0.932	0.928	0.2162	245.14
6.2	2	5.34			-2.0719 (-3.77) ^{***}	0.5936 (6.26) ^{***}		0.963	0.958	0.1643	219.39

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
- ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 27 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากไต้หวัน ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDPC _{6t}	lnRP _{6t}	lnINT _{6t-1}	D ₁	D ₂				
6.3	1	1.25			0.9095 (15.66) ^{***}			0.932	0.928	0.2162	245.14
6.4	2	5.34		-2.0719 (-3.77) ^{***}	0.5936 (6.26) ^{***}			0.963	0.958	0.1643	219.39

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
- ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 28 ค่า Q-statistic ของไต้หวัน

Autocorrelation	Partial Correlation	Q-statistic	Probability
-0.128	-0.128	0.380	0.538
-0.398	-0.421	4.246	0.120
0.073	-0.066	4.384	0.223
0.143	-0.028	4.943	0.293
-0.310	-0.348	7.768	0.169
0.080	0.015	7.972	0.240
0.169	-0.078	8.944	0.257
-0.185	-0.209	10.192	0.252
0.169	0.277	11.335	0.253
0.112	-0.059	11.889	0.293
-0.254	-0.108	15.041	0.181
-0.170	-0.117	16.637	0.164

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 29 ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของไต้หวัน

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	1.9844	0.1719
Observations*R-squared	4.1846	0.1234

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 30 ค่า White Heteroscedasticity Test ของไต้หวัน

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	2.3386	0.1024
Observations*R-squared	7.6820	0.1040

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 31 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ							R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
		ค่าคงที่	lnGDP _{7t}	lnPOP _{7t}	lnRP _{7t}	lnINT _{7t-1}	D ₁	D ₂				
7.1	1	1.09				0.9182 (11.51) ^{***}			0.880	0.874	0.1691	132.55
7.2	2	-10.22	0.5401 (2.03) [*]			0.6353 (4.03) ^{***}			0.904	0.892	0.1561	79.83

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
- ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 32 สมการถดถอยเชิงซ้อนที่เป็นไปได้ของอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง ในกรณีที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อคนในแบบจำลอง ด้วยวิธี Stepwise

สมการที่	ขั้นตอนที่	ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ					R ²	Adjusted R ²	S.E. of Regression	F-statistic
			lnGDPC _{7t}	lnRP _{7t}	lnINT _{7t-1}	D ₁	D ₂				
7.3	1	1.09			0.9182 (11.51) ^{***}			0.880	0.874	0.1691	132.55

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistics

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 33 ค่า Q-statistic ของช่องกึ่ง ก่อนแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation

Autocorrelation	Partial Correlation	Q-statistic	Probability
0.578	0.578	7.736	0.005
0.120	-0.322	8.086	0.018
-0.256	-0.270	9.782	0.021
-0.559	-0.390	18.373	0.001
-0.603	-0.210	29.043	0.000
-0.203	0.323	30.343	0.000
0.047	-0.244	30.419	0.000
0.175	-0.199	31.537	0.000
0.242	-0.105	33.874	0.000
0.188	0.063	35.430	0.000
-0.067	-0.181	35.651	0.000
-0.106	-0.039	36.274	0.000

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 34 ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของช่องกวง
ก่อนแก้ปัญห Serial Correlation หรือ Autocorrelation

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	24.0936	0.0000
Observations*R-squared	15.2522	0.0005

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 35 ค่า White Heteroscedasticity Test ของช่องกวง ก่อนแก้ปัญห Serial Correlation
หรือ Autocorrelation

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	1.0752	0.4033
Observations*R-squared	4.4564	0.3477

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 36 สมการถดถอยที่ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ของฮ่องกง หลังแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation

ตัวแปร	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ t
ค่าคงที่	-11.5987	-
$\ln GDP_{7t}$	0.6510	0.8559 ^{ns}
$\ln GDPC_{7t}$	-	-
$\ln RP_{7t}$	-	-
$\ln INT_{7t-1}$	0.5037	0.9523 ^{ns}
D_1	-	-
D_2	-	-
AR (1)	0.6139	1.0295 ^{ns}
R^2	0.9321	
Adjusted R^2	0.9185	
S.E. of Regression	0.1254	
F	68.6502	
DW	1.5389	
N	19	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 37 ค่า Q-statistic ของช่องกึ่ง หลังแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation

Autocorrelation	Partial Correlation	Q-statistic	Probability
0.212	0.212	1.000	-
-0.069	-0.119	1.112	0.292
-0.159	-0.125	1.743	0.418
-0.295	-0.258	4.054	0.256
-0.468	-0.439	10.300	0.036
0.006	0.091	10.301	0.067
0.140	-0.039	10.956	0.090
0.091	-0.121	11.254	0.128
0.097	-0.119	11.633	0.168
0.175	0.003	12.996	0.163
-0.130	-0.139	13.835	0.181
-0.110	-0.041	14.523	0.205

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 38 ค่า Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test ของช่องกวง
หลังแก้ปัญหา Serial Correlation หรือ Autocorrelation

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	0.9962	0.3958
Observations*R-squared	2.5251	0.2829

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 39 ค่า White Heteroscedasticity Test ของช่องกวง หลังแก้ปัญหา Serial Correlation
หรือ Autocorrelation

	ค่าสถิติ	Probability
F-Statistic	0.7427	0.5786
Observations*R-squared	3.3258	0.5048

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 40 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2538 ของประเทศ
ที่ทำการศึกษา ปี พ.ศ. 2526-2545

ปี พ.ศ.	มาเลเซีย (ล้าน ริงกิต)	ญี่ปุ่น (พันล้าน เยน)	จีน (พันล้าน หยวน)	เกาหลีใต้ (พันล้าน วอน)	สิงคโปร์ (ล้าน สิงคโปร์ ดอลลาร์)	ไต้หวัน (พันล้าน ดอลลาร์)	ฮ่องกง (พันล้าน ดอลลาร์)
2526	95,218	336,969	1,709	145,280	48,756	2,774	535
2527	102,783	349,911	1,954	157,355	52,760	3,066	586
2528	101,448	364,843	2,276	167,543	51,936	3,210	587
2529	102,783	375,793	2,475	186,034	53,113	3,656	653
2530	108,344	392,716	2,762	206,410	57,117	4,272	738
2531	119,023	418,101	3,072	227,919	63,712	4,576	797
2532	129,702	440,499	3,195	241,881	69,836	4,931	817
2533	141,493	463,893	3,318	263,390	76,078	5,181	845
2534	155,064	478,825	3,628	287,918	81,495	5,586	882
2535	168,857	483,305	4,143	303,389	86,795	5,929	940
2536	185,542	485,296	4,698	319,993	97,865	6,344	1,001
2537	202,673	490,273	5,295	346,407	109,053	6,613	1,055
2538	222,473	497,739	5,851	377,350	117,768	6,892	1,096
2539	244,720	515,160	6,413	403,010	126,836	7,254	1,143
2540	262,741	524,119	6,975	423,009	137,671	8,009	1,201
2541	243,385	518,644	7,519	394,708	137,435	8,454	1,142
2542	258,291	522,128	8,057	437,726	146,974	8,771	1,180
2543	279,871	534,074	8,701	478,480	162,049	9,014	1,301
2544	280,983	531,088	8,984	493,196	158,280	8,868	1,309
2545	278,981	537,558	9,404	524,517	161,813	9,112	1,338

ที่มา: International Monetary Fund (2002-2003a)

จากการคำนวณ

ตารางผนวกที่ 41 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย
ของประเทศไทยที่ทำการศึกษา ปี พ.ศ. 2526-2545

(หน่วย: คน)

ปี พ.ศ.	มาเลเซีย	ญี่ปุ่น	จีน	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	ไต้หวัน	ฮ่องกง
2526	545,375	234,585	12,229	25,299	153,051	65,143	128,817
2527	572,486	228,384	15,155	26,892	174,043	60,774	126,981
2528	553,830	226,517	27,593	27,433	189,861	68,890	131,853
2529	652,887	261,549	30,899	26,248	220,725	127,133	164,677
2530	742,394	349,558	21,464	33,776	277,310	203,535	251,376
2531	843,206	452,244	33,344	64,000	276,222	232,567	379,850
2532	736,021	555,638	52,358	111,591	290,403	399,704	395,681
2533	751,569	652,299	60,810	147,655	335,679	503,156	382,772
2534	808,443	559,501	75,052	179,543	320,064	453,864	341,442
2535	729,453	569,744	128,948	203,877	324,312	407,293	291,170
2536	829,661	581,809	261,739	271,256	364,387	524,694	265,483
2537	898,800	691,705	257,455	368,370	386,851	448,162	310,504
2538	1,077,005	814,706	375,564	456,228	430,824	492,189	346,254
2539	1,056,172	934,111	456,912	488,669	437,103	447,124	396,679
2540	1,046,029	965,454	439,795	411,087	492,089	448,280	472,325
2541	918,071	986,264	571,061	202,841	586,113	457,360	517,966
2542	991,060	1,064,539	775,626	338,039	604,867	557,629	429,944
2543	1,054,469	1,197,931	704,080	447,798	655,767	707,305	487,151
2544	1,159,630	1,168,548	694,886	552,977	664,980	724,769	523,465
2545	1,296,109	1,222,270	763,139	716,778	683,296	673,652	526,138

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542-2546)

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ	นายวรเวทย์ แสงศรี
วัน เดือน ปี เกิด	30 กรกฎาคม พ.ศ. 2522
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอมาตย์พานิชนุกูล อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2541 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พ.ศ. 2545